R. 1920.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA ROLNICTWA I DÓBR PAŃSTWOWYCH

Rzeczypospolitej Polskiej.

WARSZAWA. № 3. 31 Marca 1920 r.

TREŚĆ:

USTAWA

z dnia 20 lutego 1920 roku

w przedmiocie zmiany ustawy z dnia 10 maja 1919 r. o ustaleniu i oszacowaniu świadczeń i strat wojennych (Dz. Pr. № 41, poz. 298).

Art. 1. Art. 9 p. a) ustawy z dnia 10 maja 1919 r. o ustaleniu i oszacowaniu świadczeń i strat wojennych (Dz. Pr. № 41, poz. 298) uchyla się, a na miejsce jego wchodzi postanowienie następujące:

a) z prezesa i wice prezesa, których deleguje prezes właściwego sądu okręgowego z pośród sędziów czynnych, a w braku odpowiednich kandydatów — Minister Sprawiedliwości z pośrod byłych sędziów, adwokatów przysięgłych, adwokatów, notarjuszów, kandydatów (aplikantów) adwokatury i notarjatu, wreszcie z liczby posiadających wykształcenie prawne urzędników państwowych, albo pracowników społecznych z takiemże wykształceniem.

Czas służby, spędzonej na stanowisku powyższem, liczy się tak samo, jak czas służby w odnośnym zawodzie, do którego należał powołany.

Art. 2. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. 3. Wykonanie tej ustawy porucza się Ministrowi Sprawiedliwości i Prezesowi Głównego Urzędu Likwidacyjnego.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
L. Skulski

Minister Sprawiedliwości:
Jan Hebdzyński

Prezes Głównego Urzędu Likwidacyjnego:
w z. *J. Karśnicki*

(Dziennik Ustaw № 19 z dn. 1.III 1920 r. poz. 93).

USTAWA

z dnia 20 lutego 1920 roku

w sprawie zmiany art. 3 ustawy z dnia 18 listopada 1919 r. o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/20 (Dz. Ust. 1919 r. № 89, poz. 485).

Art. 1. Art. 3 ustawy z dnia 18 listopada 1919 r. o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/20 (Dz. Ust. 1919 r. № 89, poz. 485) otrzymuje brzmienie następujące:

Zboża, dostarczone w wykonaniu ustawy z dnia 29 lipca 1919 r. (Dz. Pr. № 64, poz. 381) o obrocie ziemiopłodami, muszą być zaliczone na poczet kontygentów, nałożonych w myśl niniejszej ustawy.

Zwrot nadwyżki, któraby się z porównania z obu kontygentów okazać miała, w żadnym wypadku nie może mieć miejsca.

Odnośnie do gospodarstw powyżej 25 morgów ziemi ornej Ministrowi Aprowizacji przysługuje prawo zarządzenia przymusowego wykupu u producentów wszelkich jadalnych ziemiopłodów, tak nieobjętych, jak i objętych niniejszą ustawą, a pozostałych po dostarczeniu kontygentu, z uwzględnieniem istotnych potrzeb spożywczych i gospodarczych producentów.

Odnośnie do gospodarstw poniżej 25 morgów ziemi ornej Ministrowi Aprowizacji przysługuje wyłączne prawo zakupu wszelkich powyżej wskazanych ziemiopłodów.

Ceny na powyżej wskazane ziemiopłody określa Minister Aprowizacji w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych, po wysłuchaniu opinji Państwowej Rady Aprowizacyjnej.

Prawo przymusowego wykupu może być stosowane i do ziemiopłodów, znajdujących się w posiadaniu nabywców.

Art. 2. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Aprowizacji.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia w „Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej"; z dniem tym traci moc obowiązującą ustawa z dnia 23 stycznia 1920 r. (Dz. Ust. 1920 r. № 6 poz. 40) w sprawie zmiany art. 3 ustawy z dn. 18 listopada 1919 r. o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/20 (Dz. Ust. 1919 r. № 89 poz. 485).

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
L. Skulski

Minister Aprowizacji:
St. Śliwiński

(Dziennik Ustaw № 19 z dnia 1.III. 1920 r. poz. 94).

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

w przedmiocie tymczasowej organizacji władzy administracyjnej I instancji w miastach Warszawie, Łodzi i Lublinie.

Na zasadzie art. 19 dekretu Rady Regencyjnej z dnia 3 stycznia 1918 r. (Dziennik Praw Królestwa Polskiego № 1 poz. 1) o tymczasowej organizacji władz naczelnych w Królestwie Polskiem, tudzież w uzupełnieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 1919 r. (Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej № 72 poz. 426) o tymczasowej organizacji powiatowych władz administracyjnych I-ej instancji na obszarze b. zaboru rosyjskiego, zarządza się co następuje:

Art. 1. Władzą administracyjną I-ej instancji w miastach Warszawie, Łodzi i Lublinie są Komisarze Rządowi.

Art. 2. Komisarze Rządowi podlegają służbowo i dyscyplinarnie właściwemu Wojewodzie. Postanowienie to nie odnosi się do Komisarza Rządowego miasta Warszawy, którego władzą dyscyplinarną jest Minister Spraw Wewnętrznych, zaś służbową — właściwy dla danej czynności Minister.

Art. 3. Przepisy, zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 1919 r. (Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej № 72 poz. 426) o tymczasowej organizacji powiatowych władz administracyjnych I-ej instancji na obszarze b. zaboru rosyjskiego oraz w rozporządzeniach wykonawczych Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1919 r. (Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej № 90 poz. 488 i 489) stosują się do wyszczególnionych w art. 1 Komisarzy Rządowych ze zmianami, wprowadzonemi w postanowieniach art. 1 i 2 niniejszego rozporządzenia.

Art. 4. Wykonanie niniejszego rozporządzenia poleca się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 5. Rozporządzenie niniejsze nabiera mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia go w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Warszawa, dnia 23 lutego 1920 r.

Prezydent Ministrów:
L. Skulski

Minister Spraw Wewnętrznych:
S. Wojciechowski

(Dziennik Ustaw № 20 z dnia 4.III 1920 r., poz. 106).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Aprowizacji i Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie przymusowego wykupu ziemniaków na obszarach b. zaboru rosyjskiego i b. zaboru austrjackiego.

Na mocy art. 1 ustawy z dnia 20 lutego 1920 r. w sprawie zmiany art. 3 ustawy z dnia 18 listopada 1919 r. o obrocie ziemiopłodami w roku

gospodarczym 1919/20 (Dziennik Ustaw R. P. z 1920 r. № 19. poz. 94) oraz art. 6 i 9 ustawy z dn. 18 listopada 1919 r. o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/20 (Dziennik Ustaw R. P. № 89, poz. 485), zarządza się niniejszem co następuje:

Art. 1 Wszelkie zapasy ziemniaków znajdujące się u:

1) producentów, posiadających gospodarstwa powyżej 25 morgów ziemi ornej—po odliczeniu ilości, niezbędnych do pokrycia własnych potrzeb spożywczych i siewnych,
2) nieproducentów, o ile przewyższają one zapotrzebowanie spożywcze właściciela, oraz współzamieszkałych z nim członków rodziny i domowników, licząc po 2 ctr. mtr. na osobę,
3) handlujących, jeżeli przekraczają 10 ctr. mtr.

podlegają przymusowemu wykupowi.

Przymusowemu wykupowi podlegają również wszelkie ilości ziemniaków, sprzedane przez producentów, nieproducentów lub handlujących przed dniem ogłoszenia niniejszego rozporządzenia, a niedostarczone do tegoż dnia nabywcom.

Art. 2. Wszyscy producenci, posiadający więcej niż 25 morgów ziemi ornej, winni najdalej do dnia 20-go marca 1920 roku nadesłać do odnośnego Starostwa opatrzoną własnoręcznym podpisem deklarację, wykazującą ogólną ilość posiadanych ziemniaków, jak również przypuszczalny rozchód tychże na pokrycie niezbędnych własnych potrzeb spożywczych i siewnych. Wszyscy nieproducenci, posiadający zapasy ziemniaków w ilościach, przekraczających 2 ctr. mtr. na współzamieszkałego członka rodziny i domownika, jakoteż wszyscy handlujący, posiadający więcej, niż 10 ctr. mtr. ziemniaków, winni również najdalej do dnia 20-go marca 1920 r. złożyć w odnośnem Starostwie, względnie u Komisarza Ministerstwa Aprowizacji przy Magistracie odnośnego miasta, opatrzoną własnoręcznym podpisem deklarację, wykazującą ogólną ilość posiadanych ziemniaków.

Art. 3. Do zakupu ziemniaków, podlegających w myśl art. 1 niniejszego rozporządzenia przymusowemu wykupowi, uprawniony jest Państwowy Urząd Ziemniaczany oraz instytucje lub osoby, posiadające zezwolenie Ministerstwa Aprowizacji na uskutecznienie zakupu.

Starostom przysługuje prawo zezwalania na zakup ziemniaków w ilościach, nie przekraczających 100 ctr. mtr., tylko w obrębie własnego powiatu.

Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, względnie instytucje lub osoby przez Ministerstwo to upoważnione, mogą nabywać ziemniaki, winny jednakże zawiadamiać o dokonanych zakupach Ministerstwo Aprowizacji, oraz odnosnych Starostów.

Art. 4. Przewóz ziemniaków kolejami i statkami odbywać się może po upływie dni 14 od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia jedynie na podstawie listów przewozowych lub certyfikatów, wystawionych na zlecenie Ministerstwa Aprowizacji lub Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, o ile tyczy się to sadzeniaków, przez Państwowy Urząd Ziemniaczany, a poświadczonych przez Starostę powiatu, z którego wywóz ma nastąpić.

Przewóz ziemniaków furmankami jest wolny, to zn. nie wymaga żadnych zaświadczeń.

Art. 5. Prawo magazynowania ziemniaków przysługuje:

1) Państwowemu Urzędowi Ziemniaczanemu;

2) instytucjom lub osobom, które otrzymały od Ministerstwa Aprowizacji lub od Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych zezwolenie na zakup;

3) handlującym w ilościach, nieprzekraczających 10 ctr. mtr., względnie w ilościach większych w razie uzyskania odpowiedniej koncesji od miejscowego Starosty lub od Komisarza Ministerstwa Aprowizacji przy magistracie odnośnego miasta.

Art. 6. Ceny na ziemniaki, podlegające w myśl art. 1 niniejszego rozporządzenia przymusowemu wykupowi, tak od producentów, jak od handlujących i nieproducentów, ustanawia się w sposób następujący:

a) w powiatach: Kaliskim, Kolskim, Konińskim, Kutnowskim, Łęczyckim, Nieszawskim, Płockim, Słupeckim, Tureckim i Włocławskim
Mk. 45 za 100 klg. loco miejsce zmagazynowania,

b) w powiatach: Błońskim, Brzezińskim, Buskim, Ciechanowskim, Częstochowskim, Gostynińskim, Grójeckim, Iłżeckim, Jędrzejowskim, Krasnostawskim, Lipnowskim, Łaskim, Lubartowskim, Lubelskim, Łowickim, Łódzkim, Miechowskim, Mińsko-Mazowieckim, Mławskim, Opatowskim, Opoczyńskim, Ostrowskim, Pińczowskim, Piotrkowskim, Płońskim, Puławskim, Radomskim, Radomskowskim, Radzymińskim, Rawskim, Rypińskim, Sandomierskim, Sieradzkim, Sierpeckim, Sochaczewskim, Skierniewickim, Warszawskim, Wieluńskim i Włoszczowskim
Mk. 65 za 100 klg. loco miejsce zmagazynowania,

c) w powiatach: Augustowskim, Będzińskim, Bielskim, Białostockim, Bialskim, Biłgorajskim, Chełmskim, Garwolińskim, Hrubieszowskim, Janowskim, Kieleckim, Kolneńskim, Koneckim, Konstantynowskim, Kozienickim, Łomżyńskim, Łukowskim, Makowskim, Olkuskim, Ostrołęckim, Przasnyskim Pułtuskim, Radzyńskim, Sejneńskim, Sokołowskim, Siedleckim, Sokólskim, Suwalskim, Szczuczyńskim, Tomaszowskim, Węgrowskim, Włodawskim, Wysoko-Mazowieckim, Zamojskim, oraz we wszystkich powiatach Małopolski
Mk. 90 za 100 klg. loco miejsce zmagazynowania.

Za sadzeniaki, zakwalifikowane przez Sekcję Nasienną Centralnego Towarzystwa Rolniczego, w Małopolsce zaś przez Komisję Nasienną Małopolskiego Tow. Rolniczego w Krakowie, względnie Towarzystwa Gospodarczego we Lwowie, pobierać wolno ceny wyższe o 30% od cen powyżej wskazanych.

Sprzedawców obowiązuje dostawa ziemniaków do miejsc odbioru wskazanych przez odnośnych Starostów.

Za dostawę ziemniaków do miejsc odbioru sprzedawcy uprawnieni są do pobierania wynagrodzenia w wysokości marki jednej od 1-go ctr. mtr. i 1-go klm.

Art. 7. Rozporządzenie niniejsze uchyla rozporządzenie Ministerstwa Aprowizacji z dnia 12 sierpnia 1919 r. w sprawie wprowadzenia wolnego handlu ziemniakami („Monitor Polski" z dnia 13 sierpnia 1919 roku № 181).

Wywóz ziemniaków poza granice Państwa, jak i do obszarów, podległych Komisarzowi Generalnemu dla Ziem Wschodnich, jest wzbroniony.

Zezwolenia na wywóz ziemniaków poza granice Państwa mogą być w drodze wyjątku uzyskane w Państwowej Komisji Wywozu i Przywozu za zgodą Ministerstwa Aprowizacji.

Zezwolenia na wywóz do Ziem podległych Komisarzowi Generalnemu dla Ziem Wschodnich wydaje Ministerstwo Aprowizacji.

Art. 8. Winni niestosowania się do rozporządzenia niniejszego podlegają karom, przewidzianym w art. 10 ustawy z dnia 18 listopada 1919 roku o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/20 (Dziennik Ustaw R. P. r. 1919 № 89, poz. 485).

Art. 9. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw R. P.

Warszawa, dnia 27 lutego 1920 r.

Minister Aprowizacji:
St. Śliwiński

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

(Dziennik Ustaw № 20 z d. 4.III. 1920 r., poz. 108).

ROZPORZĄDZENIE.

Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego w porozumieniu z Ministerstwami Skarbu, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz Robót Publicznych w przedmiocie utworzenia Komisji Szacunkowej Głównej w Warszawie i Komisyj Szacunkowych Miejscowych na terenie b. zaboru rosyjskiego.

Na podstawie art. 6 i 27 ustawy z dnia 10 maja 1919 r. „O ustaleniu i oszacowaniu świadczeń i strat wojennych" (Dz. Pr. 1919 r. № 41 poz. 298), zarządza się co następuje:

Art. 1. W Warszawie zostaje utworzoną Komisja Szacunkowa Główna.

Art. 2. Komisji tej w myśl ustawy z dn. 10 maja 1919 r. przekazane zostały dotychczas akta poszkodowanych (operaty), opracowane przez społeczne organizacje rejestrujące, a mianowicie:

1. Biuro rejestracji strat wojennych przy Centralnem Towarzystwie Rolniczem,
2. Komisję Szacunkową Przemysłową Główną przy Towarzystwie Przemysłowców Królestwa Polskiego, i
3. Wydział rejestracji strat wojennych przy Radzie Głównej Opiekuńczej.

Organizacjom tym wydane zostały szczegółowe wykazy imienne przejętych od nich akt. Interesowani mogą informować się o stanie tych dokumentów wyłącznie w wyżej wyszczególnionych organizacjach.

Art. 3. Komisja Szacunkowa Główna w Warszawie jest ostateczną instancją dla ustalenia szacunków strat na terenie b. zaboru rosyjskiego, a więc nie przyjmuje bezpośrednio deklaracji szkód; bada ona przekazane jej akta według listy powiatów, zaś po wydaniu swego orzeczenia, akta te

prześle Komisjom Szacunkowym Miejscowym, bądź jako zatwierdzone, bądź też zdyskwalifikowane i wymagające ponownego rozpatrzenia.

Art 4. Jednocześnie powołane zostały do życia Komisje Szacunkowe Miejscowe w następujących miejscowościach:

W miejscowościach:	Dla powiatów:	Termin prekluzyjny dla składania zgłoszeń
Augustów	Augustowskiego	6 czerwca 1920 r.
Biała Podlaska	Bialskiego i Konstantynowskiego	15 " "
Ciechanów	Ciechanowskiego	15 " "
Chełm	Chełmskiego	13 " "
Częstochowa	Częstochowskiego	15 kwietnia "
Garwolin	Garwolińskiego	15 czerwca "
Grójec	Grójeckiego i Błońskiego	1 " "
Hrubieszów	Hrubieszowskiego	5 " "
Janów Lubelski	Janowskiego	15 " "
Kalisz	Kaliskiego, Słupeckiego, Konińskiego, Kolskiego, Łęczyckiego, Tureckiego, Sieradzkiego i Wieluńskiego	2 " "
Końskie	Koneckiego i Opoczyńskiego	11 " "
Lublin	Lubelskiego i Lubartowskiego	1 " "
Łuków	Łukowskiego	1 " "
Łowicz	Łowickiego	20 kwietnia "
Łomża	Łomżyńskiego, Kolneńskiego i Szczuczyńskiego	1 czerwca "
Łódź I miasto i środowiska przemysłowe	w pow. Łódzkim, Łaskim i Brzeskim	1 " "
Łódź II	Łódzkiego, Łaskiego i Brzezińskiego	1 " "
Mława	Mławskiego	11 " "
Miechów	Miechowskiego i Olkuskiego	10 " "
Nowo-Radomsk	Radomskowskiego	1 " "
Ostrów	Ostrowskiego i Wysoko-Mazowieckiego	15 " "
Puławy	Puławskiego	18 " "
Płock	Płockiego	26 maja "
Pińczów	Pińczowskiego i Stopnickiego	9 czerwca "
Płońsk	Płońskiego	15 " "
Piotrków	Piotrkowskiego	1 " "
Pułtusk	Pułtuskiego i Makowskiego	15 " "
Radom	Radomskiego i Iłżeckiego	12 " "
Radzyń	Radzyńskiego	29 " "
Rawa Mazowiecka	Rawskiego	15 kwietnia "
Sierpc	Sierpeckiego, Rypińskiego i Lipnowskiego	10 czerwca "

W miejscowościach:	Dla powiatów:	Termin prekluzyjny dla składania zgłoszeń
Sokółka Groch.	Sokólskiego	1 „ „
Sandomierz	Sandomierskiego i Opatowskiego	18 „ „
Siedlce	Siedleckiego	15 „ „
Sokołów	Sokołowskiego i Węgrowskiego	15 „ „
Skierniewice	Skierniewickiego	25 kwietnia „
Sochaczew wieś Włodzimierzówka	Sochaczewskiego	27 maja 1920 r.
Sosnowiec	Będzińskiego	15 czerwca „
Tomaszów Lubelski	Tomaszowskiego	13 „ „
Warszawa I miasto		16 „ „
Włocławek	Włocławskiego, Nieszawskiego, Gostyńskiego i Kutnowskiego	13 „ „
Włodawa	Włodawskiego	15 „ „
Zamość	Zamojskiego	1 „ „
Białystok	Białostockiego	15 „ „
Bielsk Grodz.	Bielskiego	15 czerwca 1920 r.
Kozienice	Kozienickiego	15 „ „
Krasnystaw	Krasnystawskiego	15 „ „
Kielce	Kieleckiego, Jędrzejowskiego i Włoszczowskiego	15 „ „
Ostrołęka	Ostrołęckiego	15 „ „
Przasnysz	Przasnyskiego	15 „ „
Suwałki	Suwalskiego i Sejneńskiego	15 „ „
Warszawa II	Warszawskiego, Mińsko-Mazowieckiego i Radzymińskiego	15 „ „

Art. 5. Zadaniem Komisji Szacunkowych Miejscowych jest przyjmowanie zgłoszeń od poszkodowanych oraz ustalenie i oszacowanie strat wojennych, które w swoim czasie nie były zgłoszone do organizacyj społecznych lub instytucyj państwowych do tego upoważnionych, względnie ponowne rozpatrywanie akt poszkodowanych, opracowanych przez społeczne organizacje rejestrujące, a zdyskwalifikowanych przez Komisję Szacunkową Główną w Warszawie.

Tem samem dalsza rejestracja z jakichkolwiek tytułów przez wyżej wymienione organizacje społeczne żadnych skutków prawnych dla poszkodowanych za sobą nie pociąga.

Art. 6. Poszkodowani zgłaszać winni swe straty do tej Komisji Szacunkowej Miejscowej, w której okręgu straty rzeczowe zostały wyrządzone.

Straty osobiste mogą być zgłaszane do tej Komisji Szacunkowej Miejscowej, w okręgu której stale zamieszkuje poszkodowany lecz tylko w wypadkach, kiedy określenie miejsca strat, wynikłych wskutek internowania poszkodowanego, dalej miejsca pracy, nareszcie miejsce choroby, która nie spowodowała zmniejszenia zdolności do pracy nastręcza trudności, lub gdy miejsce to położone jest poza granicami Państwa Polskiego.

Art. 7. Do zgłaszania strat uprawnieni są poszkodowani obywatele polscy, osoby fizyczne lub prawne, którzy ponieśli straty spowodowane przez wypadki wojenne z następujących tytułów:

I. Z tytułu rekwizycji za kwitami lub bez nich, kwaterunku i t. p.

II. Z tytułu strat ogólnych, spowodowanych przez władze państw zaborczych, b. władze okupacyjne lub polskie, a więc z tytułu zarządzeń tych władz, konfiskat, sprzedaży przymusowej, administracji przymusowej, eksploatacji przymusowej, wywiezienia lub zabrania papierów wartościowych, wkładów bankowych, wkładów kas oszczędnościowych oraz gotowizny, kontrybucji i t. p.

III. Z tytułu strat, spowodowanych przez bezpośrednie działania wojenne armji niemieckiej, austro-węgierskiej lub rosyjskiej w strefie bojowej, jak również z tytułu tych samych strat, spowodowanych przez wojsko, którego przynależności państwowej ustalić niepodobna.

IV. Z tytułu strat rzeczowych bezpośrednich, poniesionych wskutek kradzieży, rabunku i t. p. o ile stwierdzony zostanie bezpośrednio związek z wydarzeniami wojennemi, wskutek ucieczki z obszarów przez nieprzyjaciela zajętych lub przez niego zagrożonych: wreszcie wskutek wydalenia lub uprowadzenia osób oraz usunięcia rzeczy tych osób z obszarów przez nieprzyjaciela zajętych lub przez niego zagrożonych, a to na zasadzie zarządzenia władz wojennych i cywilnych, obcych lub polskich.

V. Z tytułu strat, spowodowanych wskutek niewypłacenia wierzytelności, roszczeń, opartych na umowie lub obowiązujących przepisach:

1. przez państwo rosyjskie z wszelkich tytułów. (Wyjątek stanowią i zgłoszeniu w Komisjach Miejscowych nie podlegają roszczenia:
   a) rezerwistek, oparte na ustawie z dn. 25 czerwca 1912 r. i uzupełnieniach do tej ustawy,
   b) z tytułu niewypłaconych emerytur i wszelkich należności służbowych).
2. Przez państwa: niemieckie i b. austro-węgierskie z następujących tytułów:

   roszczeń za niewypłacone pobory i inne należytości, wypływające ze stosunku służbowego do b. władz okupacyjnych;

   nadpłaconych podatków, opłat celnych i akcyzowych, pobranych a niewypłaconych należytości i podatków na rzecz sejmików powiatowych lub innych ciał samorządowych, należności szpitali za leczenie osób, przyjętych na zlecenie b. władz okupacyjnych; należności opartych na szczegółowych przepisach (jak za tępienie zwierząt stosownie do przepisów weterynaryjnych, wynagrodzeń na szczególne świadczenia i t. p.);

   wierzytelności do b. władz okupacyjnych lub przedsiębiorstw przez nie prowadzonych, wynikłe:
   a) z umowy pracy,
   b) z kontraktów dostawy, najmu i t. p. z niemi zawartych.

VI. Z tytułu strat osobistych, a więc strat, wynikłych ze stosunku pracy, t. j. zbyt niskich zarobków, narzucanych przez władze okupacyjne, niewypłaconych zarobków z tytułu pracy przymusowej, niewypłaconych kosztów podróży z miejsca pracy przymusowej do miejsca zamieszkania, niewypłaconego odszkodowania przy wymówieniu pracy, z tytułu szkód, wyrządzonych na zdrowiu, o ile szkody te nie zmniejszyły zdolności poszkodowanego do

pracy, z tytułu strat wynikłych z internowania, w tym ostatnim wypadku z wykluczeniem takich strat wynikłych z internowania, które spowodowały zmniejszenie zdolności do pracy lub śmierć.

Art. 8. Wyjątek stanowią i zgłoszeniu w Komisjach Miejscowych nie podlegają:

1. straty, które spowodowały zmniejszenie zdolności do pracy lub śmierć,
2. straty z tytułu zbyt niskich zarobków, nie wypłaconych zarobków z tytułu pracy przymusowej, niewypłacenia kosztów podróży powrotnej do kraju, niewypłaconego odszkodowania przy wymówieniu pracy, jeżeli straty te wyrządzone zostały na terytorjum państwa niemieckiego.
   Straty te na podstawie porozumienia z Głównym Urzędem Likwidacyjnym rejestruje Ministerjum Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 9. Kancelarje Komisji Szacunkowych Miejscowych wydają poszkodowanym blankiety zgłoszeń. Kancelarje Komisji Szacunkowych Miejscowych obowiązane są na żądanie poszkodowanych wypełniać blankiety zgłoszeń (deklaracji). Poszkodowani winni przedstawić Komisji dowody swych deklaracyj, Komisje sprawdzają przedstawione dowody.

Warszawa, dnia 1 lutego 1920 r.

Prezes Głównego Urzędu Likwidacyjnego:
w z. *J. Karśnicki*

Minister Skarbu:
W. Grabski

Minister Przemysłu i Handlu:
Antoni Olszewski

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

Minister Robót Publicznych:
Kędzior

(Dziennik Ustaw № 21 z dnia 11.III. 1920 r. poz. 118).

ROZPORZĄDZENIE

Na mocy art. 9 ustawy z dnia 18 listop. 1919 r., zarządza się, co następuje:

1) Właściciele, względnie dzierżawcy lub administratorzy zakładów przemysłowych, przerabiających produkty rolne, a mianowicie: młynów, cukrowni, gorzelni, drożdżarni, krochmalni, syropiarni, browarów, słodarni, suszarni, płatkarni, olejarni, fabryk cykorji, suszarni warzyw i owoców, przetworów owocowych, makaronów, kaszarni, palarni kawy zbożowej i t. p., obowiązani są do podania ścisłych danych o posiadanych lub zarządzanych zakładach na kwestjonarjuszach (wzory A i B), przesłanych im przez władze powiatowe lub gminne.

2) Winni niedostarczenia danych w ciągu dni trzech od daty doręczenia kwestjonajuszy, jakoteż podania informacyj niedostatecznych lub fałszywych, podlegają karom, przewidzianym w art. 10 ustawy z dnia 18 listopada 1919 r.

Warszawa, dnia 17 lutego 1920 r.

Minister Aprowizacji:
St. Śliwiński

(Dziennik Ustaw № 21 z dnia 11.III. 1920 r. poz. 119).

Powiat ....

Imię i nazwisko właściciela przedsiębiorstwa, lub dzierżawcy, względnie nazwa tow.

Dokładny adres przedsiębiorstwa ....

I. Rodzaj przedsiębiorstwa, rodzaj i siła motoru, cechy charakterystyczne runki komunikacyjne, ilość zatru

RODZAJ PRZEDSIĘBIORSTWA	Czy zakład jest czynny? O ile nie, podać przyczyny, które spowodowały przerwę w funkcjonowaniu	Rodzaj i siła motoru lub rodzaj siły popędowej, gdy motoru niema (elektr. siła wodna, konna i t. p.).	Cechy charakterystyczne urządzenia zakładu, wpływające na bieg, wielkość i charakter produkcji	Warunki komunikacyjne: Odległość od najbliższej stacji kolejowej w klm.	Warunki komunikacyjne: Odległość od szosy względnie od drogi wodnej w klm.

UWAGA I.: W rubryce: „Cechy charakterystyczne urządzenia zakładu" należy podać tylko a więc np. dla młynów — ilość i rodzaj stosowanych walców, dla gorzelni — szarek (bębnowe, walcowe i t. p.), dla browarów — sposób stosowania zacier

II. Ilość i rodzaj zużytych materjałów surowych i opałowych, maksymalna nych i pobocznie

ILOŚĆ I RODZAJ ZUŻYTYCH MATERJAŁÓW SUROWYCH W CTR. METRYCZ. (w pustych rubrykach wpisać rodzaj materjałów)										ILOŚĆ I RODZAJ ZUŻYTYCH MATERJAŁÓW OPAŁOWYCH W CTR. METRYCZ.									
										KOKS		WĘGIEL		TORF		DRZEWO		ROPA	
w 1913 r.	W ostatn. . . . . r. funkcjon. zakładu	w 1913 r.	W ostatn. . . . . r. funkcjon. zakładu	w 1913 r.	W ostatn. . . . . r. funkcjon. zakładu	w 1913 r.	W ostatn. . . . . r. funkcjon. zakładu	w 1913 r.	W ostatn. . . . . r. funkcjon. zakładu	w 1913 r.	W ostatn. . . . . r. funkcjon. zakładu	w 1913 r.	W ostatn. . . . . r. funkcjon. zakładu	w 1913 r.	W ostatn. . . . . r. funkcjon. zakładu	w 1913 r.	W ostatn. . . . . r. funkcjon. zakładu	w 1913 r.	W ostatn. . . . . r. funkcjon. zakładu

UWAGA I. Rodzaj zużytych, oraz wyprodukowanych zarówno bezpośrednio, jak i ubocz rubrykach.

UWAGA II. W razie braku ścisłych danych, co do roku 1913 podać należy dane z inne ności podania nawet danych przybliżonych należy odpowiednie rubryki po

DATA WYPEŁNIENIA KWESTJONARJUSZA

..............................dn. ....192 r.

WZÓR A.

akcyjnego

**urządzenia zakładu, wpływające na bieg, wielkość i charakter produkcji, wa-
dnionych robotników i urzędników.**

Ilość zatrudnionych robotników				ILOŚĆ ZATRUDNIONYCH URZĘDNIKÓW		UWAGI WŁASNE WYPEŁNIAJĄCEGO SZEMAT
STAŁYCH		PRACUJĄCYCH SEZONOWO				
w 1913 r.	W ostat. . . . r. funkcjonowania zakładu	w 1913 r.	W ostat. . . . r. funkcjonowania zakładu	w 1913 r.	W ostat. . . . r. funkcjonowania zakładu	

takie cechy, które mają bezpośredni wpływ na bieg, wielkość i charakter produkcji
ilość i rodzaj aparatów odpędowych (Pistorjusza in. systemów), w suszarniach rodzaj su-
i studzenia boreczki.

**ilość przerobu dziennego, ilość i rodzaj wyprodukowanych materjałów głów-
otrzymywanych.**

MAKSYMALNA ILOŚĆ PRZEROBU DZIENNEGO W CTR. M. LUB WIADRACH.		ILOŚĆ I RODZAJ WYPRODUKOWANYCH MATERJAŁÓW GŁÓWNYCH W CTR. METR. LUB WIADRACH (w pustych rubrykach wpisać jakich)						ILOŚĆ I RODZAJ WYPRODUKOWANYCH MATERJAŁÓW POBOCZNYCH W CTR. M. LUB WIADRACH (w pustych rubrykach wpisać jakich)						UWAGI WŁASNE WYPEŁNIAJĄCEGO SZEMAT
w 1913 r.	W ostatn. . . . . r. funkcjon. zakładu	w 1913 r.	W ostatn. . . . . r. funkcjon. zakładu	w 1913 r.	W ostatn. . . . . r. funkcjon. zakładu	w 1913 r.	W ostatn. . . . . r. funkcjon. zakładu	w 1913 r.	W ostatn. . . . . r. funkcjon. zakładu	w 1913 r.	W ostatn. . . . . r. funkcjon. zakładu	w 1913 r.	W ostatn. . . . . r. funkcjon. zakładu	

nie materjałów winien być zaznaczony w pustych, specjalnie na ten cel wyznaczonych

go roku przedwojennego, względnie dane przybliżone z tegoż 1913 r. W razie niemoż-
zostawić niezapełnione.

Podpis właściciela, dzierżawcy lub odpowiedzialnego
dyrektora przedsiębiorstwa ....

Powiat ....

Imię i nazwisko właściciela przedsiębiorstwa, lub dzierżawcy,

Dokładny adres cukrowni ....

I. Ilość producentów buraków cukrowych, obszar plantacji buracza

Ilość producentów buraków cukrowych				Obszar plantacji buraczanych w morgach polskich					
Wielkiej własności		Drobnej własności		Wielkiej własności		Drobnej własności		Fabrycznej własności	
w 1913 r.	W ostat.... r. funkcjonowania cukrowni	w 1913 r.	W ostat.... r. funkcjonowania cukrowni	w 1913 r.	W ostat.... r. funkcjonowania cukrowni	w 1913 r.	W ostat.... r. funkcjonowania cukrowni	w 1913 r.	W ostat.... r. funkcjonowania cukrowni

UWAGA: Do wielkiej własności zaliczają się majątki zawierające powyżej 100 morgów

II. Charakterystyczne cechy urządzenia cukrowni, wpływające na wielkość warunki komunikacyjne, ilość zatrudnionych robotników i urzędników,

Charakterystyczne cechy urządzenia cukrowni					Maksymalna ilość przerobu dziennego buraków cukrow.		Warunki komunikacyjne		Ilość zatrudnionych robotników				Ilość zatrudnionych urzędników		Zużycie opału w ctr.					
Czy cukrownia posiada własny oddział rafineryjny?	Czy cukrownia posiada własną elektrownię?	Rodzaj i siła motoru w koniach parowych	Ilość defuzorów	Inne cechy charakterystyczne urządzenia cukrowni			Odległość od najbliższej stacji kolejowej w klm.	Odległość od szosy względnie od drogi wodnej w klm.	Stałych		Pracujących sezonowo				Węgla		Drzewa		Torfu	
					w 1913 r.	W ostatn.... r. funkcjon. cukrow.			w 1913 r.	W ostatn.... r. funkcjon. cukrow.	w 1913 r.	W ostatn.... r. funkcjon. cukrow.	w 1913 r.	W ostatn.... r. funkcjon. cukrow.	w 1913 r.	W ostatn.... r. funkcjon. cukrow.	w 1913 r.	W ostatn.... r. funkcjon. cukrow.	w 1913 r.	W ostatn.... r. funkcjon. cukrow.

III. Sprawozdanie z rozchodu cukru w

Ilość cukru wydanego plantatorom buraków cukrowych	Ilość cukru wydanego urzędnikom fabrycznym	Ilość cukru wydanego robotnikom	Razem

UWAGA: W razie braku ścisłych danych odnośnie do 1913 r. należy podać takowe

Data wypełnienia szematu

.... dn .... 192 r.

Wzór B (dla cukrowni).

....

względnie nazwa tow. akcyjnego ....

....

nych, zbiór buraków cukrowych i przeciętny procent cukru w burakach.

Zbiór buraków cukrowych w ctr. metrycznych						Przeciętny procent cukru w burakach		Uwagi własne wypełniającego szemat
Z wielkiej własności		Z drobnej własności		Z fabrycznej własności				
w 1913 r.	W ostat.... r. funkcjonowania cukrowni	w 1913 r.	W ostat.... r. funkcjonowania cukrowni	w 1913 r.	W ostat.... r. funkcjonowania cukrowni	w 1913 r.	W ostat.... r. funkcjonowania cukrowni	

ogólnego obszaru, pozostałe — do drobnej.

i bieg produkcji, ilość maksymalna przerobu dziennego buraków cukrowych, zużycie materjałów opałowych, oraz roczna produkcja cukru.

metr.		Produkcja cukru										Produkcja materjałów poboczn.				Uwagi własne wypełniającego szemat
Ropy		Ilość wyprodukowanego cukru surowego w ctr. metr.		Ilość otrzymanego z przerobionego cukru surowego kryształu w ctr. metr.		Ilość przerobionego w oddziale rafineryjnym na rafinadę						Ilość wyprodukowanej melasy w ctr. metr.		Ilość wyprodukow. wysłodków w ctr. metr.		
						kryształu własnego		otrzymanego do przeróbki z in cukrown.		Razem						
w 1913 r.	W ostatn.... r. funkcjon. cukrow.	w 1913 r.	W ostatn.... r. funkcjon. cukrow.	w 1913 r.	W ostatn.... r. funkcjon. cukrow.	w 1913 r.	W ostatn.... r. funkcjon. cukrow.	w 1913 r.	W ostatn.... r. funkcjon. cukrow.	w 1913 r.	W ostatn.... r. funkcjon. cukrow.	w 1913 r.	W ostatn.... r. funkcjon. cukrow.	w 1913 r.	W ostatn.... r. funkcj. n. cukrow.	

ostatnim roku funkcjonowania cukrowni.

Oddano do dyspozycji Państwa	Remanent na rok następny	Uwagi własne wypełniającego szemat

odnośnie do innego roku przedwojennego, względnie podać dane przybliżone

Podpis właściciela lub dzierżawcy względnie odpowiedzialnego dyrektora cukrowni

....

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Kolei Żelaznych w porozumieniu z Prezesem Głównego Urzędu Ziemskiego, Ministrem Skarbu i Ministrem Przemysłu i Handlu w przedmiocie stosowania ulg taryfowych i wszelkich możliwych ułatwień w przewozie kolejami żelaznemi dla rodzin, mienia, inwentarzy i materjałów budowlanych rolników, przenoszących się z dotychczasowych swych siedzib w celach osadniczych na nabyte z parcelacji obszarów dworskich grunta w innych częściach Państwa.

Na mocy dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. (Dziennik Praw № 14, poz. 152) oraz w myśl Uchwały Sejmowej z dnia 9 stycznia 1920 r., w sprawie przyznania ulg taryfowych osadnikom — w porozumieniu z Prezesem Głównego Urzędu Ziemskiego, Ministrem Skarbu i Ministrem Przemysłu i Handlu, postanawia się, co następuje:

Art. 1. Z ulg taryfowych i ułatwień, przewidzianych w niniejszem rozporządzeniu, korzystać mogą, na mocy wydawanych przez Urzędy Ziemskie zaświadczeń, następujące osoby:

a) pełnomocnicy grup osadniczych, którzy jadą w celu obejrzenia parcelowanych terenów i zawarcia umów;

b) oddzielne rodziny, przenoszące się wraz ze swem ruchomem mieniem lecz bez inwentarza z dotychczasowych siedzib do ziem nabytych z parcelacji;

c) grupy osadnicze, względnie oddzielne rodziny, przenoszące się wraz ze swem mieniem i żywym inwentarzem.

Art. 2. Pełnomocnicy grup osadniczych, w liczbie nie wyższej, niż po jednym pełnomocniku na 10 rodzin, płacą za przejazd w najniższej klasie pociągów osobowych $^{1}/_{4}$ część opłaty, obliczonej podług zwykłej taryfy.

Art. 3. Osadnicy oraz wszyscy członkowie ich rodzin, którzy udają się na miejsce przeznaczenia z bagażem lecz bez inwentarza żywego i martwego w zwykłych pociągach osobowych, płacą za przejazd $^{1}/_{4}$ część ceny, obliczonej podług zwykłej taryfy, przyczem opłata za bagaż w granicach przewidzianych w art. 5 również obniża się do $^{1}/_{4}$ ceny opłaty właściwej.

Art. 4. Grupy osadnicze oraz oddzielne rodziny, przenoszące się wraz ze swem mieniem i inwentarzem żywym i martwym, otrzymywać będą odpowiednią ilość oddzielnych wagonów lub nawet specjalne pociągi za opłatą $^{1}/_{4}$ ceny właściwej.

Art. 5. Cały ładunek przesiedleńców dzieli się na 4 kategorje:

a) pierwszą kategorję stanowią sprzęty i utensylja domowe oraz wszystkie rzeczy opakowane. Ładunku tej kategorji wolno przewieźć podług taryfy ulgowej po 150 klgr. na osobę, bez różnicy płci, licząc także i małoletnich;

b) do drugiej kategorji należą nasiona, ziarno, mąka, artykuły spożywcze, sadzonki i szczepy w ilości nie przewyższającej 200 klgr. na osobę, bez różnicy płci, licząc także i małoletnich;

c) trzecią kategorję stanowi żywy i martwy inwentarz rolniczy, który może być przewożony podług zniżonej taryfy jedynie w ilości oznaczonej w zaświadczeniu;

d) czwartą kategorję stanowią materjały budowlane w ilości wskazanej w zaświadczeniu.

Art. 6. Za ładunek, przewyższający wymienioną w art. 5 ilość, pobiera się opłata podług ogólnie obowiązującej taryfy, przyczem nadwyżka ta przewozi się jednocześnie z ładunkiem ulgowym.

Art. 7. Zaświadczenia, dające prawo osadnikom i pełnomocnikom grup osadniczych do ulg taryfowych, zarówno osobowych jak i towarowych, wydawane będą przez Komisarzy ziemskich podług ustalonych wzorów; przyczem dla pełnomocników grup osadniczych zaświadczenia te będą wydawane na blankietach niebieskich; dla oddzielnych rodzin osadniczych, udających się bez inwentarzy — na blankietach zielonych; dla grup osadniczych lub pojedyńczych osadników, udających się z inwentarzem — na blankietach czerwonych.

Art. 8. Każda rodzina osadnicza, lub pełnomocnik grupy osadniczej, otrzymywać będzie oddzielne zaświadczenie.

Art. 9. W zaświadczeniu dla pełnomocników grupy osadniczej (punkt a art. 1) winno być podane: 1) termin ważności zaświadczenia, 2) imię i nazwisko, 3) stacja wyjazdu i stacja przeznaczenia.

Art. 10. W zaświadczeniu dla osadników wymienionych w p. b. art. 1 winno być podane: 1) termin ważności zaświadczenia, 2) imię i nazwisko osadnika, 3) imiona i lata członków rodziny, 4) stacja wyjazdu i stacja przeznaczenia.

Art. 11. W zaświadczeniu dla osadników wymienionych w p. c. art. 1 winno być podane: 1) termin ważności zaświadczenia, 2) imię i nazwisko osadnika, 3) imiona i lata członków rodziny, 4) stacja wyjazdu i stacja przeznaczenia, 5) wyszczególnienie i ilość przewożonego inwentarza, 6) ilość przewożonych materjałów budowlanych.

Art. 12. Oddzielne rodziny osadnicze, udające się na nowe siedziby z bagażem, lecz bez inwentarza, oraz pełnomocnicy grup osadniczych, wysyłane będą po okazaniu zaświadczenia w kasie stacji wyjazdowej, w miarę możności, najbliższym pociągiem osobowym.

Art. 13. Grupy osadnicze, a także oddzielne rodziny udające się na nowe siedziby z inwentarzami, składać będą zaświadczenia zawiadowcom stacji wyjazdowych i na zasadzie tych zaświadczeń otrzymują oddzielne wagony lub pociągi w terminie przewidzianym w art. 14 niniejszego rozporządzenia.

Art. 14. Wagony dla grup osadniczych i oddzielnych rodzin, udających się na nowe siedziby z inwentarzami, powinny być podane nie później niż w przeciągu dni 7 od chwili złożenia odpowiedniego zaświadczenia zawiadowcy stacji.

Art. 15. Naładowanie i wyładowanie wagonów winno być dokonane środkami samych osadników w terminach ogólnie obowiązujących.

Art. 16. Niedopłacone przez pełnomocników i osadników z tytułu ulg taryfowych należności kolejowe, pokrywa Główny Urząd Ziemski.

Art. 17. Rozrachunki pomiędzy poszczególnemi Dyrekcjami kolejowemi a Głównym Urzędem Ziemskim uskuteczniane będą w terminach obo-

wiązujących instytucje państwowe na zasadzie przedstawianych rachunków poszczególnych Dyrekcji kolejowych, usprawiedliwionych odpowiedniemi dokumentami przewozowemi i zaświadczeniami komisarzy ziemskich, na zasadzie których przewóz osadników został dokonany.

Art. 18. Opłaty dodatkowe winny być pokryte w całości przez osadników, o ile te wynikły z ich winy.

Art. 19. Szkody i straty wyrządzone przesiedleńcom w drodze z winy kolei — wynagradzane będą zgodnie z ogólnie obowiązującemi przepisami kolejowemi.

Art. 20. Przepisy te stosują się tylko przy przejazdach ponad 100 klm.

Art. 21. Rozporządzenie niniejsze obowiązujące z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Warszawa, dnia 20 lutego 1920 r.

Minister Kolei Żelaznych:
K. Bartel

Prezes
Głównego Urzędu Ziemskiego:
Wilkoński

Minister Skarbu:
W. Grabski

(„Dziennik Ustaw" № 23 d. 17.III 1920 r. poz. 133.)

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Aprowizacji i Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zmiany rozporządzenia Ministra Aprowizacji i Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, w przedmiocie przymusowego wykupu: żyta, pszenicy, jęczmienia, owsa i przetworów tych zbóż, z dnia 29 stycznia 1920 r. (Dz. Ustaw R. P. № 10 poz. 58) i rozporządzenia Ministra Aprowizacji i Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie przymusowego wykupu: bobiku, fasoli, grochu, peluszki, gryki, prosa i przetworów tych ziemiopłodów, z dn. 9 lutego 1920 roku (Dz. Ustaw. R. P. № 18 poz. 89).

Na zasadzie art. 1 ustawy z dnia 20 lutego 1920 r. w sprawie zmiany art. 3 ustawy z dnia 18 listopada 1919 r. o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/1920 (Dz. Ustaw R. P. № 19 poz. 94) i art. 4, 9 i 10 ustawy z dnia 18 listopada 1919 r. o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/1920 (Dz. Ustaw R. P. № 89, poz. 485) zarządza się co następuje:

Art. 1. Rozporządzenie Ministra Aprowizacji i Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie przymusowego wykupu: żyta, pszenicy,

jęczmienia i owsa i przetworów tych zbóż z dnia 29 stycznia 1920 (Dz. Ust. R. P. № 10 poz. 58) i rozporządzenie Ministra Aprowizacji i Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie przymusowego wykupu bobiku, fasoli, grochu, peluszki, gryki, prosa i przetworów tych ziemiopłodów z dnia 9 lutego 1920 r. (Dz. Ustaw № 18 poz. 89) utrzymują swą moc obowiązującą, z tem, że zarządzenia zawarte w powyższych rozporządzeniach, a dotyczące producentów posiadających gospodarstwa o obszarze powyżej 40 morgów ziemi ornej, stosować się mają również do producentów, posiadających gospodarstwa o obszarze 25 do 40 mórg ziemi ornej, przyczem termin złożenia przez ostatnich deklaracyj, przewidzianych art. 2 powyższych rozporządzeń, ustalony zostaje na dzień 1 kwietnia 1920 roku, a ostateczny termin dostawy ziemiopłodów, przewidziany art. 1 tychże rozporządzeń — na dzień 20 kwietnia 1920 roku.

Art. 2. Winni przekroczenia przepisów zawartych w niniejszem rozporządzeniu podlegają karom przewidzianym w art. 10 ustawy z dnia 18 listopada 1919 r. o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919/20 (Dz. Ustaw R. P. № 89 poz. 485).

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Warszawa, dnia 28 lutego 1920 roku.

Minister Aprowizacji:
St. Śliwiński

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

(Dziennik Ustaw № 23 z dn. 17.III. 1920 r. poz. 135).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie ustanowienia norm podatku zasadniczego od zwierząt domowych na rok 1920.

Na mocy art. 1184 i 1185 Ustawy Lekarskiej (tom XIII Zbioru Praw Rosyjskich, wyd. 1905 r.) oraz Dekretu Naczelnika Państwa z dnia 31 grudnia 1918 r. (Dziennik Praw Państwa Polskiego z dnia 13 stycznia 1919 r. № 5, poz. 92), ustanawiam dla terenu b. zaboru rosyjskiego następujące normy podatku zasadniczego, mającego się pobierać w roku 1920 od właścicieli zwierząt gospodarskich:

od konia	6 mk.
od bydła rogatego . .	5 „
od cieląt, owiec i kóz .	1 „
od świń	4 „

Warszawa, dn. 8 marca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

(Dziennik Ustaw № 23 z dnia 17.III. 1920 r., poz. 138).

OBWIESZCZENIE

Ministra Aprowizacji i Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w sprawie sprostowania daty w rozporządzeniu w przedmiocie przymusowego wykupu bobiku, fasoli, grochu, peluszki, gryki. prosa i przetworów tych ziemiopłodów (Dz. Ustaw R. P., № 18, poz. 89).

W art. 1 i 2 rozporządzenia w przedmiocie przymusowego wykupu bobiku, fasoli, grochu, peluszki, gryki, prosa i przetworów tych ziemiopłodów (Dz. ustaw R. P. № 18, poz. 89) zamiast podanego terminu dostawy nadwyżek posiadanych ziemiopłodów i składania deklaracyj, wskazujących ilości posiadanych ziemiopłodów przez handlujących, oraz wszystkich nieproducentów i producentów zamieszkałych w miastach: „1 marca 1920 r.“ powinno być „1 kwietnia 1920 r.“.

Warszawa, dnia 13 marca 1920 r.

Minister Aprowizacji:
St. Śliwiński

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

(Dziennik Ustaw № 23 z dn. 17.III. 1920 r. poz. 142).

ROZPORZĄDZENIE

Na zasadzie art. 9 ustawy z dnia 19-go listopada 1919 roku o obrocie ziemiopłodami w roku gospodarczym 1919 — 1920 Dz. Ust. Rz. P. № 89 niniejszem zarządza się, co następuje:

Art. 1. Obrót bydłem, świniami, owcami, kozami, przetworami mięsnemi, tłuszczami, masłem, mlekiem, jajami, drobiem, rybami jest wolnym z niżej wymienionemi ograniczeniami.

Art. 2. Wwóz lub przegon w art. 1 wymienionych artykułów z którejkolwiek miejscowości Państwa do miejscowości położonej w powiatach Suwałki, Sejny, Augustów, Sokółka, Bielsk, Konstantynów, Biała Siedlecka, Włodawa, Chełm, Hrubieszów i Tomaszów Lubelski, jak również z jednego z wyżej wskazanych granicznych powiatów do drugiego, zależny jest od każdorazowego zezwolenia Ministerstwa Aprowizacji. Ograniczenie to nie dotyczy wwozu lub przegonu z powiatów granicznych do powiatów wewnątrz Państwa.

Art. 3. Od czasu zorganizowania Województw, jako władzy Apr. II Instancji, prawo wydawania zezwoleń przechodzi na Województwa, w skład których wchodzą powiaty w art. 2 wymienione.

Art. 4. W powiatach Biała (Małopolska), Oświęcim, Chrzanów, Częstochowa, Będzin i Wieluń obrót wyżej wymienionymi artykułami jest wolny, natomiast w mającym się ustanowić od zachodniej strony pasie granicznym

szerokości 3 kilometrów, wwóz i przegon może być dokonywany jedynie na podstawie specjalnych zezwoleń, wydawanych przez odnośne starostwa.

Art. 5. Ludności, zamieszkującej ten pas graniczny, dozwolonem jest przewożenie artykułów wymienionych w art. 1 niniejszego rozporządzenia w ilości nieprzekraczającej 1 kilo wagi.

Art. 6. Szczegółowe oznaczenie pasa granicznego porucza się starostwom odnośnych powiatów, które opublikują jego ustanowienie w odpowiedni sposób.

Art. 7. Przekroczenie przepisów niniejszego rozporządzenia będzie karane w drodze administracyjnej aresztem od dni 14 do miesięcy 6 lub grzywną od 100 marek do 100.000 marek. Obie te kary mogą być nakładane łącznie. Prócz tego może być orzeczona konfiskata towaru. Usiłowanie będzie karane.

Art. 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie dni 14 od daty ogłoszenia w Dzienniku Ustaw. Jednocześnie uchyla się wszelkie poprzednie rozporządzenia w tej materji wydane.

Warszawa, dnia 12 marca 1920 r.

Minister Aprowizacji:
St. Śliwiński

(Dziennik Ustaw № 24 z dnia 19.III. 1920 r. poz. 151).

USTAWA

z dnia 4 marca 1920 roku

o rejestracji i zabezpieczeniu majątków niemieckich.

Art. 1. W myśl postanowień Traktatu Pokojowego, zawartego pomiędzy Państwami sprzymierzonemi i stowarzyszonemi a Niemcami dnia 28 czerwca 1919 r., znajdujące się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej majątki, prawa i interesy, należące dnia 10 stycznia 1920 r. do obywateli Rzeszy Niemieckiej lub do osób prawnych, zarządzanych lub kontrolowanych przez tychże obywateli, niezależnie od miejsca znajdowania się siedziby tych osób prawnych, winny być zgłoszone w terminach i miejscach, które określi rozporządzenie wykonawcze do ustawy niniejszej.

Art. 2. Prezes Głównego Urzędu Likwidacyjnego w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych oraz z właściwym ministrem (art. 11) może rozciągać obowiazek zgłoszenia i na te majątki, prawa i interesy lub ich poszczególne kategorje, które, należąc do obywateli lub osób, wymienionych w art. 1 w czasie między 1 lipca 1914 r. a 10 stycznia 1920 r., przeszły przed tą ostatnią datą do właścicieli z inną przynależnością państwową.

Art. 3. Zgłoszeniu nie podlegają:

a) majątki, prawa i interesy, należące do takich obywateli Rzeszy Niemieckiej, którym przysługuje prawo obywatelstwa polskiego

na zasadzie ustawy o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. Ust. 1920 r. № 7, poz. 44), lub na mocy traktatów międzynarodowych, przez Polskę zawartych;
b) majątki, zwolnione od zatrzymania i likwidacji w myśl konwencji urzędniczej, zawartej między Rządem Polskim a Niemieckim w Berlinie 9 listopada 1919 r., oraz
c) przedmioty, które na mocy praw, obowiązujących w poszczególnych okręgach sądowych, wolne są od egzekucji.

Art. 4. Ponadto Prezes Głównego Urzędu Likwidacyjnego w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych, oraz właściwym ministrem (art. 11) władny będzie zwalniać od obowiązku zgłoszenia poszczególne grupy i kategorje majątków, praw i interesów, wymienionych w art. 1 niniejszej ustawy.

Art. 5. Do zgłoszenia tych majątków, praw i interesów są obowiązani: ich właściciele, dzierżawcy użytkownicy, posiadacze depozytarjusze, dłużnicy, wierzyciele, zarządcy pełnomocnicy oraz zarządy spółek, towarzystw i stowarzyszeń.

Art. 6. Podlegające zgłoszeniu majątki, prawa i interesy nie mogą być aljenowane, obciążane, wydzierżawiane ani wywożone poza granice Państwa Polskiego, a wierzytelności — spłacane bez zezwolenia Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego, udzielonego w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych i z właściwym ministrem (art. 11).

Art. 7 Dokonanie czynności prawnych wymienionych w art. 6, bez takiego zezwolenia lub niezgodnie z niem, powoduje nieważność tych czynności niezależnie od kar, przewidzianych w art. 12 niniejszej ustawy. Prawo żądania unieważnienia takich czynności służy Głównemu Urzędowi Likwidacyjnemu. Unieważnienie następuje w drodze sądowej.

Art. 8. Decyzja Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego w wypadkach, przewidzianych w art. 6, nie podlega żadnemu zaskarżeniu.

Art. 9. Właściciel, względnie posiadacz majątku, prawa lub interesu, podlegającego zgłoszeniu, winien nim zarządzać i zeń korzystać według zasad, ogólnie przyjętych w danej dziedzinie gospodarczej.

Art. 10. Majątki i prawa, podlegające zgłoszeniu, mogą być objęte pod przymusowy zarząd państwowy na skutek decyzji Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego, powziętej w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych i z właściwym ministrem (art. 11). Wykonanie tej decyzji i mianowanie zarządcy należy do właściwego ministra (art. 11).

Art. 11. Za właściwe ministerstwa uważa się:
1) w stosunku do majątków rolnych i leśnych—Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych,
2) w stosunku do majątków przemysłowych i handlowych—Ministerstwo Przemysłu i Handlu,
3) w stosunku do kapitałów, walorów i wierzytelności oraz instytucji finansowych—Ministerstwo Skarbu,
4) w stosunku do kolei żelaznych — Ministerstwo Kolei Żelaznych,
5) w stosunku do zakładów i urządzeń użyteczności publicznej, oraz innych nieprzewidzianych wyżej przedmiotów i praw majątkowych — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych,

6) w stosunku do wszystkich, z wyjątkiem kolei żelaznych, majątków, praw i interesów na terenie byłej dzielnicy pruskiej — Ministerstwo b. Dzielnicy Pruskiej.

Art. 12. Kto, będąc zobowiązanym do zgłoszenia majątku, prawa lub interesu, wymienionego w art. 1, takiego zgłoszenia rozmyślnie lub przez niedbalstwo nie uskuteczni, albo złoży zgłoszenie niezgodne z rzeczywistością, oraz każdy, kto taki majątek, prawo lub interes rozmyślnie uszkadza, ukrywa, niszczy lub w jakikolwiek sposób usuwa, podlega—o ile obowiązujące w danym okregu sądowym ustawodawstwo wyższej kary nie stanowi — karze aresztu od dni 7 do 6 miesięcy lub grzywnie od 100 marek do 1.000.000 marek, bądź też obu tym karom łącznie.

W byłej dzielnicy pruskiej wymierzać należy karę aresztu do 6 tygodni lub więzienia do 6 miesięcy i grzywny do 1.000.000 marek lub jedną z tych kar.

Usiłowanie jest karane.

Niezgłoszenie majątku lub prawa, przewidzianego w art. 2 niniejszej ustawy, karane będzie grzywną do 10.000 mk.

Sprawy te podlegają sądom zwyczajnym, a w b. dzielnicy austrjackiej jako przekroczenia, sądom powiatowym.

Art. 13. Majątki, prawa i interesy, objęte obowiązkiem zgłoszenia w myśl niniejszej ustawy, mogą być zatrzymane lub zlikwidowane w drodze, którą określi ogólna ustawa o likwidacji.

Art. 14. Ustawa niniejsza obowiązuje od dnia jej ogłoszenia. Wykonanie jej poleca się Prezesowi Głównego Urzędu Likwidacyjnego i Ministrom Spraw Zagranicznych i Sprawiedliwości oraz właściwym ministrom (art. 11), każdemu z tych ostatnich w zakresie jego działania.

Marszałek:
Trąmpczyński

Prezydent Ministrów:
L. Skulski

Prezes Głównego Urzędu Likwidacyjnego:
w z. *J. Karśnicki*

Minister Spraw Zagranicznych:
St. Patek

Minister Sprawiedliwości:
Jan Hebdzyński

(Dziennik Ustaw № 25 z dn. 22.III. 1920 r. poz. 153).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Kolei Żelaznych w sprawie taryfy ulgowej dla szkółek drzew i sadzonek przewożonych polskiemi kolejami państwowemi

Na mocy dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. (Dz. Praw № 14, poz. 152), konstytucyjnie zatwierdzonego w dniu 7 kwietnia 1919 r. (Monitor Polski № 82 z dnia 10 kwietnia 1919 r.) i w porozumieniu z Ministerstwami Skarbu oraz Przemysłu i Handlu niniejszem zarządzam, aby poczynając od dnia 1 kwietnia r. b. przesyłki pospieszne roślin żywych, jako to: drzewka owocowe i leśne, sadzonki i szczepy tych drzew, krzewy jagodowe, rozsada kapusty i innych warzyw i t. p. użyteczne rośliny, o ile nie są zasadzone w garnki, doniczki, wazony i t. p. i których waga ogólna nie przenosi 500 kg., były przewożone za opłatą taryfową wedle klasy I-ej dla przesyłek zwyczajnych.

Warszawa, dn. 20 marca 1920 roku.

Minister Kolei Żelaznych:
w z. *J. Eberhardt*

(Dziennik Ustaw № 27 z dnia 27.III. 1920 r. poz. 163)

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie utworzenia na obszarze województwa Warszawskiego, Łódzkiego, Kieleckiego, Lubelskiego i Białostockiego Komitetów Pomocy Rolnej.

Z mocy art. 4 Ustawy Sejmowej z dnia 13 lutego 1920 r. o przyznaniu kredytu jednego miljarda marek na zagospodarowanie odłogów gruntowych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej i Ziem Wschodnich (Dz. Ust. № 17 z dnia 25 lutego 1920 r. poz. 86), zarządzam co następuje:

Art. 1. Akcję gospodarczego uporządkowania gruntów leżących odłogiem, lub odłogiem zagrożonych Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych opierać będzie na ścisłej współpracy z miejscowemi rolniczemi organizacjami społecznemi.

W tym celu zostaną utworzone na obszarze województwa Warszawskiego, Łódzkiego, Kieleckiego, Lubelskiego i Białostockiego w gminach, powiatach i województwach Komitety Pomocy Rolnej z udziałem przedstawicieli rzeczonych organizacyj.

Organem Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, powołanym do kierowania i zarządzania całą akcją gospodarczego uporządkowania gruntów leżących odłogiem lub odłogiem zagrożonych jest Urząd Zagospodarowania Odłogów.

Organizacja Urzędu Zagospodarowania Odłogów zostanie unormowana w osobnem rozporządzeniu.

Przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych czynny będzie nadto Komitet Główny Pomocy Rolnej.

Art. 2. Komitety gminne Pomocy Rolnej, powoływane do życia w miarę potrzeby, stwierdzonej przez właściwego starostę, mają siedzibę w Urzędzie Gminnym i składają się z wójta, jako przewodniczącego, jednego członka Rady gminnej z wyboru tejże Rady, jako zastępcy przewodniczącego, dwóch przedstawicieli istniejących w gminie lub powiecie społecznych organizacyj rolniczych większej własności oraz dwóch mniejszej własności, delegowanych przez rzeczone organizacje, zawezwane do tego przez starostę.

Uchwały Komitetu gminnego Pomocy Rolnej zapadają zwykłą większością głosów członków Komitetu obecnych na posiedzeniu. Przy równym podziale głosów rozstrzyga głos przewodniczącego, który głosuje ostatni.

Do prawomocności uchwał Komitetu gminnego Pomocy Rolnej potrzebna jest obecność przynajmniej trzech członków a w tej liczbie przewodniczącego.

Prace Komitetu odbywać się będą przy współudziale referenta rolniczego właściwego starostwa, który udzielać będzie Komitetowi rad i wskazówek w zakresie jego działalności.

Art. 3. Komitet gminny Pomocy Rolnej zbiera szczegółowe wiadomości dla określenia istotnie niezbędnych potrzeb gminy w zakresie nasion, inwentarzy żywych i martwych, w szczególności bada potrzeby gospodarstw posiadających grunty leżące odłogiem, lub odłogiem zagrożone, opiniuje na żądanie Komitetu powiatowego Pomocy Rolnej podania o udzielenie pomocy rolnej oraz pożyczek, po stwierdzeniu prawdziwości przytoczonych w nich faktów i okoliczności, współdziała przy dostawie środków pomocy rolnej (nasion i inwentarzy), przeznaczonych dla gminy, wykonywuje zlecenia Komitetu powiatowego Pomocy Rolnej i wogóle współdziała przy organizacji pomocy rolnej na terenie gminy.

Art. 4. Komitety powiatowe Pomocy Rolnej, powoływane do życia w powiatach, w których funkcjonują już komitety gminne, mają siedzibę przy starostwie, a składają się ze starosty, jako przewodniczącego, referenta rolniczego starostwa, jako jego zastępcy, jednego przedstawiciela Sejmiku powiatowego, wybranego przez Wydział powiatowy, oraz dwóch przedstawicieli miejscowych organizacyj rolniczych większej własności i dwóch mniejszej własności, delegowanych przez rzeczone organizacje, zawezwane do tego przez statostę.

Uchwały i decyzje Komitetu powiatowego Pomocy Rolnej zapadają zwykłą większością głosów członków Komitetu obecnych na posiedzeniu. Przy równym podziale głosów rozstrzyga głos przewodniczącego, który głosuje ostatni.

Do prawomocności uchwał i decyzyj Komitetu powiatowego Pomocy Rolnej potrzebna jest obecność przynajmniej czterech członków, a w tej liczbie przewodniczącego.

Art. 5. Komitet powiatowy Pomocy Rolnej bada zebrane przez Komitety gminne szczegółowe wiadomości dla określenia istotnie niezbędnych potrzeb w zakresie nasion, inwentarzy żywych i martwych, a w razie braku tychże zbiera sam te wiadomości, czuwa nad akcją gospodarczego uporządkowania gruntów leżących odłogiem lub odłogiem zagrożonych na obszarze powiatu, przyjmuje podania o udzielenie pomocy rolnej w nasionach, inwentarzu żywym i martwym oraz o udzielenie pożyczek bez względu na wysokość żądanej pożyczki, czuwa nad należytem zużytkowaniem pożyczek przyznanych, współdziała przy dostawie środków pomocy rolnej (nasion i in-

wentarzy), przeznaczonych dla powiatu, wykonywa zlecenia Komitetu wojewódzkiego w zakresie pomocy rolnej i wogóle współdziała przy organizacji pomocy rolnej na terenie powiatu.

W szczególności Komitet powiatowy Pomocy Rolnej przyznaje w granicach przeznaczonego dla powiatu kredytu właścicielom lub dzierżawcom gruntów leżących odłogiem lub odłogiem zagrożonych, pożyczki do wysokości czterdziestu tysięcy marek dla jednego gospodarstwa. W wypadkach, w których zdaniem Komitetu powiatowego należy przyznać pożyczkę w wysokości ponad czterdzieści tysięcy marek dla jednego gospodarstwa, Komitet powiatowy przedkłada akta sprawy wraz ze swoim wnioskiem Komitetowi wojewódzkiemu Pomocy Rolnej do decyzji.

Art. 6. Komitety wojewódzkie Pomocy Rolnej, powoływane do życia w województwach, w których funkcjonują już Komitety powiatowe, składać się będą z wojewody, jako przewodniczącego, naczelnika Departamentu Rolnictwa i Weterynarji urzędu wojewódzkiego, względnie jego zastępcy, jako zastępcy przewodniczącego, jednego członka Rady wojewódzkiej, wybranego przez też Radę oraz dwóch przedstawicieli miejscowych organizacyj rolniczych większej własności i dwóch przedstawicieli mniejszej własności, delegowanych przez rzeczone organizacje, zawezwane do tego przez wojewodę.

Uchwały i decyzje Komitetu wojewódzkiego Pomocy Rolnej zapadają zwykłą większością głosów członków Komitetu, obecnych na posiedzeniu. Przy równym podziale głosów rozstrzyga głos przewodniczącego, który głosuje ostatni.

Do prawomocności uchwał i decyzyj Komitetu wojewódzkiego Pomocy Rolnej potrzebna jest obecność przynajmniej czterech członków, a w tej liczbie przewodniczącego.

Art. 7. Komitet wojewódzki Pomocy Rolnej sprawdza sprawozdania Komitetów powiatowych dla określenia istotnie niezbędnych potrzeb w zakresie nasion, inwentarzy żywych i martwych, czuwa nad prowadzoną przez Komitety powiatowe akcją gospodarczego uporządkowania gruntów leżących odłogiem lub odłogiem zagrożonych na terenie województwa, współdziała przy dostawie środków pomocy rolnej, przeznaczonej dla województwa, przeprowadza na podstawie własnych danych oraz sprawozdań Komitetów powiatowych Pomocy Rolnej repartycje na poszczególne powiaty kredytu, przeznaczonego dla województwa przez Urząd Zagospodarowania Odłogów, wykonywa zlecenia Komitetu Głównego Pomocy Rolnej i wogóle współdziała w organizacji pomocy rolnej na terenie województwa.

W szczególności Komitet wojewódzki Pomocy Rolnej przyznaje na podstawie wniosków Komitetu powiatowego Pomocy Rolnej właścicielom lub dzierżawcom gruntów leżących odłogiem lub odłogiem zagrożonych pożyczki w wysokości ponad 40.000 marek dla jednego gospodarstwa oraz rozpoznaje i rozstrzyga ostatecznie zażalenia na decyzje Komitetów powiatowych Pomocy Rolnej co do wysokości przyznanej pożyczki lub nieprzyznania pożyczki na pomoc rolną.

Art. 8. Komitet Główny Pomocy Rolnej, utworzony przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych dla całego obszaru Rzeczypospolitej Polskiej, składa się z Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, jako przewodniczącego, prezesa Urzędu Zagospodarowania Odłogów, jako jego zastępcy, szefa sekcji Rolniczej Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych i jedne-

go członka Rady Rolniczej po jej ukonstytuowaniu oraz czterech przedstawicieli organizacyj rolniczych, delegowanych przez rzeczone organizacje na wezwanie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Uchwały i decyzje Komitetu Głównego Pomocy Rolnej zapadają zwykłą większością głosów członków Komitetu obecnych na posiedzeniu. Przy równym podziale głosów rozstrzyga głos przewodniczącego.

Do prawomocności uchwał i decyzyj Komitetu Głównego Pomocy Rolnej potrzebna jest obecność przynajmniej czterech członków a w tej liczbie przewodniczącego.

Art. 9. Komitet Główny Pomocy Rolnej czuwa nad ogólną akcją gospodarczego uporządkowania gruntów leżących odłogiem oraz odłogiem zagrożonych na terenie całego Państwa, współdziała z Urzędem Zagospodarowania Odłogów w organizowaniu i przeprowadzaniu tej akcji, w szczególności rozpoznaje i rozstrzyga ostatecznie zażalenia na decyzje Komitetów wojewódzkich Pomocy Rolnej co do wysokości pożyczek lub nieprzyznania pożyczek, powzięte przez te Komitety w pierwszej instancji.

Art. 10. Szczegółowy tryb czynności Komitetów Pomocy Rolnej w zakresie spraw, przekazanych im niniejszem rozporządzeniem, określi osobna instrukcja.

Art. 11. Istniejące na terenie województw: Warszawskiego, Łódzkiego, Kieleckiego, Lubelskiego i Białostockiego — na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 15 kwietnia 1919 r. (Monitor Polski № 87 z dn. 16 kwietnia 1919 r.) gminne i powiatowe Komitety Pomocy Rolnej zostaną przekształcone z chwilą uzyskania mocy obowiązującej przez rozporządzenie niniejsze, stosownie do zawartych w niem postanowień.

Art. 12. Organizacja organów pomocy rolnej na terenie b. zaboru austrjackiego zostanie unormowana w osobnem rozporządzeniu.

Art. 13. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw. Jednocześnie traci moc rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 15 kwietnia 1919 r. w przedmiocie organizacji odbudowy rolnictwa i pomocy rolnej (Monitor Polski № 87 z dnia 16 kwietnia 1919 r.).

Warszawa, dnia 23 marca 1920 roku.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Bardel

(Dziennik Ustaw № 27 z dnia 27 III. 1920 r. poz. 164).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego iglastego w lasach prywatnych położonych w powiecie Bielskim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28 lutego 1919 r., w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dz. Pr. № 20

z dnia 5 marca 1919 r. poz. 229) oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego do tej Ustawy („Monitor Polski“ № 63 z dnia 18 marca 1919 r.) zarządzam niniejszem zajęcie ściętego i stojącego na pniu drzewa budulcowego, iglastego okrągłego i obrobionego w zrębach zaległych i bieżących, stosownie do zatwierdzonych planów gospodarczych:

1) w lasach dóbr Rudka, własność hr. Potockiej — 12.000 m.³;
2) w tychże lasach dóbr Rudka na przestrzeni, zakupionej do wyrębu przez N. Hellera — 10 000 m.³;
3) w lasach dóbr Kozarówka, własność H. Niewiarowskiego—2 000 m.³;
4) w lasach dóbr Sosiny na przestrzeni, zakupionej celem eksploatacji lasu przez kupców: H. M. Szlosberga, Sytkina, R. Mazio i S. Brzezińskiego — 10.000 m.³.

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komjsji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciel nie ma prawa w żaden sposób inaczej drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnienia Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonaniu zajęcia drzewa Okręgowy Inspektor Ochrony Lasów w Łomży zawiadomi za pośrednictwem władz administracyjnych właścicieli lub osoby zarządzające, w zależności od tego, kto będzie się znajdował na miejscu.

W celu obejrzenia i wyznaczenia miejsc zrębów Inspektor Okręgowy Ochrony Lasów deleguje do lasów dóbr wskazanych miejscowego Komisarza Ochrony Lasów.

Za drzewo wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów wypłacona będzie przez Państwo należność według cen, ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dn. 15 lipca 1919 r. („Monitor Polski“ № 161 z dnia 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dnia 27 lutego 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

(„Monitor Polski“ № 49 z dnia 1 III. 1920 r.)

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego iglastego w lasach prywatnych, należących do Antoniego i Kajetana Święckich i Antoniego Charzyńskiego w powiecie Płońskim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dziennik Praw № 20 z dnia 5 marca 1919 r. poz. 229), oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego do tej Ustawy z dnia 3 lutego 1920 r. (Dziennik Ustaw № 14 z dnia 21 lutego 1920 r. poz. 76), po porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu i Panem Ministrem Robót Publicznych, zarządzam niniejszem zaję-

cie ściętego i stojącego na pniu drzewa iglastego okrągłego i obrobionego w drzewostanach rębnych najstarszych na przestrzeni, odpowiadającej zrębom zaległym i bieżącym w następujących lasach prywatnych:

1) w lesie majątku Rzewin, gm. Sarbiewo, Antoniego Święckiego — 300 m.^{3};
2) w lesie majątku Kietki, gm. Sarbiewo, Kajetana Święckiego — 2000 m.^{3};
3) w lesie majątku Nieborzyn, gm. Sielec, Antoniego Charzyńskiego — 200 m.^{3}

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciel nie ma prawa w żaden sposób inaczej zajętem drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnień Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonanem zajęciu drzewa Okręgowy Inspektor Ochrony Lasów w Warszawie zawiadomi za pośrednictwem władz administracji powiatowej właścicieli lub osoby zarządzające w zależności od tego, kto będzie się znajdował na miejscu.

W celu obejrzenia i wyznaczenia miejsc zrębów Inspektor Okręgowy Ochrony Lasów wydeleguje do lasów dóbr wskazanych miejscowego Komisarza Ochrony Lasów.

Za drzewo wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów wypłacona będzie przez Państwo należność według cen ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 15 lipca 1919 r. („Monitor Polski" № 161 z dn. 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dn. 6 marca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

(„Monitor Polski" № 58 z dn. 11.III. 1920 r.).

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego iglastego w lasach prywatnych dóbr Jabłonna, położonych w pow. Warszawskim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dz. Pr. № 20 z dnia 5 marca 1919 r., poz. 229) oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego z dnia 3 lutego 1920 roku. do tej Ustawy (Dziennik Ustaw № 14 z dnia 21/II 1920 r., poz. 76) zarządzam niniejszem zajęcie ściętego i stojącego na pniu drzewa budulcowego iglastego okrągłego i obrobionego w zrębach zaległych i bieżących stosownie do zatwierdzonych planów gospodarczych w lasach dóbr Jabłonna hr. Potockiego w ilości 3000 m^3. Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciel nie ma prawa w żaden sposób inaczej drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnienia Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonaniu zajęcia drzewa Okręgowy Inspektor Ochrony Lasów w Warszawie zawiadomi za pośrednictwem władz administracyjnych właścicieli lub osoby zarządzające, w zależności od tego, kto będzie na miejscu się znajdował.

Za drzewo wydane z decvzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów wypłacona będzie przez Państwo należność według cen ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 15 lipca 1919 r. („Monitor Polski" № 161 z dnia 21-go lipca 1919 r.).

Warszawa, dn. 15 marca 1920 roku.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

(„Monitor Polski" № 64 z dnia 18.III. 1920 r.)

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego iglastego we wszystkich lasach prywatnych powiatu Krasnostawskiego.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dn. 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dz. Praw № 20 z dn. 5 marca 1919 r. poz. 229) oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego do tej Ustawy z dn. 3 lutego 1920 r. (Dz. Ust. № 14 z dn. 21 lutego 1920 r. poz. 76) niniejszem zarządzam po porozumieniu z Panem Ministrem Robót Publicznych oraz Panem Ministrem Skarbu zajęcie w powiecie krasnostawskim pozostałych 50% ściętego i stojącego na pniu drzewa iglastego okrągłego i obrobionego we wszystkich zrębach zaległych i bieżących oraz na składach i tartakach prywatnych — poza ilością ulegającą zajęciu na mocy rozporządzenia mego z dn. 22 października 1919 r. („Monitor Polski" № 236 z dn. 30 października 1919 r.).

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają.

Od chwili zajęcia właściciel nie ma prawa w żaden sposob inaczej drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnienia Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonaniu zajęcia drzewa Inspektor Okręgowy Ochrony Lasów w Lublinie zawiadomi za pośrednictwem władz administracyjnych, właścicieli lub osoby zarządzające, w zależności od tego, kto będzie się znajdował na miejscu.

Za drzewo wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów wypłacona bedzie przez Państwo należność według cen, ustanowionych

rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 15 lipca 1919 r. („Monitor Polski" № 161 z dnia 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dn. 20 marca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

(„Monitor Polski" № 68 z dnia 23.III. 1920 r.)

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych w przedmiocie zajęcia drzewa budulcowego iglastego w lasach prywatnych, należących do ks. M. Czetwertyńskiej w pow. Radzyńskim.

Na mocy art. 2 Ustawy Sejmowej z dnia 28 lutego 1919 r. w przedmiocie zaopatrzenia ludności w drzewo budulcowe i opałowe (Dziennik Praw № 20, z dnia 5 marca 1919 r., poz. 229), oraz art. 11 Rozporządzenia Wykonawczego do tej Ustawy z dnia 3-go lutego 1920 r. (Dziennik Ustaw № 14, z dnia 21-go lutego 1920 r., poz. 76), po porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu i Panem Ministrem Robót Publicznych zarządzam niniejszem zajęcie ściętego i stojącego na pniu drzewa budulcowego iglastego okrągłego i obrobionego w zrębach zaległych, zakupionego w lasach dobr Milanów ks. M. Czetwertyńskiej przez kupca leśnego Zelmana Mintza w ilości 6000 m³.

Zajęte drzewo przekazane być winno do rozporządzenia Głównej Komisji Rozdziału Drzewa przy Ministerstwie Robót Publicznych.

Gotowe podkłady kolejowe i stemple kopalniane zajęciu nie podlegają. Od chwili zajęcia właściciel nie ma prawa w żaden sposób inaczej zajętem drzewem rozporządzać, jak na zasadzie upoważnień Komisji Rozdziału Drzewa.

O dokonanem zajęciu drzewa. Okręgowy Inspektor Ochrony Lasów w Siedlcach zawiadomi za pośrednictwem władz administracji powiatowej właścicielkę lub osoby zarządzające w zależności od tego, kto będzie się znajdował na miejscu.

Za drzewo, wydane z decyzji Komisji Rozdziału Drzewa z zajętych zrębów, wypłacona będzie przez Państwo należność według cen, ustanowionych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Dobr Państwowych z dnia 15 lipca 1919 r. (Monitor Polski № 161, z dnia 21 lipca 1919 r.).

Warszawa, dn. 26 marca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych
Dr. Bardel

(„Monitor Polski" № 73 z dnia 30.III 1920 r.).

PRZEPISY TYMCZASOWE

w przedmiocie wykonywania przez Państwowy Urząd Meljoracyj Rolnych ekspertyz i prac meljoracyjnych na terenach urządzeń rolnych przeprowadzanych przez Urzędy Ziemskie.

I. Przeprowadzenie ekspertyz.

Art. 1. Na terenach urządzeń rolnych prowadzonych przez Urzędy Ziemskie, na żądanie tych ostatnich winny być przeprowadzone ekspertyzy meljoracyjne.

Art. 2. Wnioski o dokonanie ekspertyz meljoracyjnych składają do właściwych Okręgowych Urzędów Ziemskich Komisarze Ziemscy lub Inspektorzy Meljoracyjni przy województwach.

Art. 3. Ekspertyz meljoracyjnych na terenach urządzeń rolnych dokonywać może jedynie Państwowy Urząd Meljoracyj Rolnych lub też osoba przez ten Urząd upoważniona.

Art. 4. Wykaz objektów, w których w ciągu roku mają być dokonane ekspertyzy, Główny Urząd Ziemski przesyła do Państwowego Urzędu Meljoracyj Rolnych przed dn. 1 marca. W pomienionym wykazie wyszczególnione zostaną dla każdego objektu: gmina, powiat, najbliższa stacja kolejowa i odległość od niej, stacja telegraficzna i pocztowa obszar w hektarach, oraz prekluzyjny termin nadesłania wyników i wniosków z ekspertyzy.

Art. 5. W wypadkach nagłych ewentualne zgłoszenia potrzeby dokonania ekspertyz meljoracyjnych mogą być uskuteczniane przez Urzędy Ziemskie lecz przynajmniej na 2 tygodnie przed wymaganym terminem nadesłania wyników i wniosków z ekspertyzy.

Art. 6. Zgłoszenia, wymienione w art. 5 niniejszych przepisów, mogą przedstawiać bezpośrednio P. U. M. R. Okręgowe Urzędy Ziemskie.

Art. 7. Wyniki i wnioski z dokonanych ekspertyz meljoracyjnych P. U. M. R. przesyła bezpośrednio do właściwych O. U. Z., komunikując jednocześnie o tem Głównemu Urzędowi Ziemskiemu.

Art. 8. We wnioskach z dokonanych ekspertyz meljoracyjnych między innemi winny być wyszczególnione projektowane prace meljoracyjne, przybliżony kosztorys projektowanych robót meljoracyjnych, możliwy termin rozpoczęcia tych robót, oraz przypuszczalny czas ich trwania.

Art 9. Przy dokonywaniu ekspertyz meljoracyjnych Komisarze Ziemscy, na terenie działalności których powyższe prace prowadzone będą, winni wydać w zakresie swej kompetencji wszelkie zarządzenia, dotyczące zapewnienia funkcjonarjuszom P. U. M. R. mieszkań ze światłem i opałem, dostarczenia podwód do przejazdów do stacyj kolejowych, dostatecznej ilości robotników i materjałów potrzebnych do zdjęć i wytyczeń i t. p.; umożliwić korzystanie z dowodów pomiarowych, znajdujących się w ich rozporządzeniu, polecać zwołanie zebrań gromadzkich w celu powzięcia przez gromadę uchwał w przedmiocie meljoracji, wyjaśniać na tych zebraniach znaczenie i pożytek meljoracyj rolnych i t. p.

Art. 10. Na żądanie funkcjonarjuszy P. U. M. R. wszelkie rowy przez nich na gruncie wytyczone winny być przez techników Urzędów Ziemskich niezwłocznie zdjęte w celu wniesienia ich na plany regulacyjne.

Art. 11. Za czynności przeprowadzania ekspertyz meljoracyjnych i przedkładanie Urzędom Ziemskim wypływających stąd wniosków, jak projektów meljoracyjnych i kosztorysów, Główny Urząd Ziemski wpłacać będzie do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych po 5 marek od hektara i od całego obszaru objektu poddanego ekspertyzie.

Art. 12. Rozrachunki pomiędzy Głównym Urzędem Ziemskim a M. R. i D. P. z tytułu czynności dokonywanych przez P. U. M. R. w myśl niniejszych przepisów, odbywać się będą każdego 1/I i 1/VII na podstawie przedstawionych do Głównego Urzędu Ziemskiego przez Państwowy Urząd Meljoracyj Rolnych szczegółowych rachunków aprobowanych przez p. Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

II. Wykonywanie prac meljoracyjnych.

Art. 13. Prace i roboty meljoracyjne na terenach urządzeń rolnych Urzędów Ziemskich wykonywa P. U. M. R. sam lub przez osoby i biura przez siebie upoważnione o ile możności w terminie przez Urzędy Ziemskie określonym.

Art. 14. Zgłoszenie do P. U. M. R. podjęcia prac i robót meljoracyjnych uskuteczniać będą bezpośrednio Okręgowe Urzędy Ziemskie normalnie w ciągu miesiąca od dnia otrzymania wniosku z ekspertyzy. W zgłoszeniu tem O. U. Z. podawać będą prekluzyjny termin rozpoczęcia prac, oraz pożądany termin ich ukończenia.

Art. 15. O terminie rozpoczęcia prac i robót meljoracyjnych z wyszczególnieniem osób delegowanych do ich podjęcia, P. U. M. R. zawiadamiać będzie każdorazowo właściwy O. U. Z., oraz Główny Urząd Ziemski.

Art. 16. Prace i roboty meljoracyjne na terenie urządzeń rolnych Urzędów Ziemskich dokonywane będą na podstawie umów, zawieranych w każdym poszczególnym wypadku przez P. U. M. R. z interesowanemi stronami, według ustalonego wzoru.

Art. 17. Opłaty za dokonanie samych meljoracyj rolnych, według akceptowanych przez interesowanych kosztorysów przedstawianych przez P. U. M. R., uiszcza interesowana strona, zgodnie z warunkami umowy, zawartej w tym względzie z Państwowym Urzędem Meljoracyj Rolnych.

Art. 18. Niniejsze Przepisy obowiązują z dniem 1 stycznia 1920 roku.

Warszawa, dnia 17 lutego 1920 r.

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego:
Wilkoński

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

(„Monitor Polski" № 58 z d. 11.III 1920 r.)

TYMCZASOWE PRZEPISY

o sposobie pobierania przychodów i dokonywania wydatków przez władze i urzędy państwowe.

ROZDZIAŁ I.

Kasy Państwowe.

§ 1.

Kasami państwowemi są: 1) Centralna Kasa państwowa, 2) kasy skarbowe, 3) specjalne kasy poborowe, 4) specjalne kasy płatnicze. Istnieją też specjalni poborcy przychodów państwowych (§ 4).

§ 2.

W zasadzie, tylko Centralna Kasa państwowa i kasy skarbowe (art. 11 Ustawy organiz. władz i urzędów skarbowych) są powołane do pobierania przychodów państwowych i dokonywania wypłat z funduszów państwowych. Kasy te przyjmują i rozchodują także sumy depozytowe (§ 76), a w niektórych wypadkach również sumy komunalne (§ 15).

§ 3.

Prawo posiadania specjalnych kas poborowych przysługuje: urzędom celnym, pocztowym, telegraficznym i telefonicznym, dyrekcjom kolejowym, władzom sądowym.

Prawo to mogą posiadać także inne urzędy państwowe, pobierające przychody na rzecz Skarbu Państwa, — na mocy osobnych przepisów, wydanych za zgodą Ministerstwa Skarbu i Najwyższej Izby Kontroli Państwa.

§ 4.

Specjalnymi poborcami przychodów państwowych są: notarjusze, pobierający opłaty stemplowe przy sporządzaniu aktów, sekwestratorowie skarbowi i gminni, ściągający podatki i inne należności państwowe, oraz inne organy, którym prawo pobierania przychodów państwowych wyraźnie przez przepis prawa zostało przyznane.

§ 5.

Do specjalnych kas poborowych i na ręce specjalnych poborców mogą wpływać te tylko sumy skarbowe i depozytowe, których pobór należy do zakresu działania urzędów, posiadających specjalne kasy poborowe, względnie do zakresu czynności specjalnych poborców.

§ 6.

Specjalne kasy poborowe i specjalni poborcy, o ile szczegółowe przepisy nie stanowią inaczej, przelewają swe wpływy co tydzień do kas skarbowych na właściwe rachunki. Jeżeli wpływ nie przewyższa w ciągu tygodnia 1.000 marek, to przelew może być uskuteczniony w następnym tygodniu, w każdym razie w ostatnim dniu miesiąca powinny być przelane wszystkie posiadane fundusze.

§ 7.

Specjalne kasy poborowe, oraz specjalni poborcy w zasadzie nie mają prawa dokonywania żadnych wypłat. W tych miejscowościach, w których niema kas skarbowych, mogą specjalne kasy poborowe uskuteczniać za osobnem jednak zezwoleniem Ministerstwa Skarbu niektóre wypłaty na rachunek właściwych kas skarbowych.

§ 8.

Prawo posiadania specjalnych kas płatniczych dokonywujących wypłat z funduszów państwowych, może przysługiwać władzom wojskowym w czasie wojennym, władzom kolejowym, tudzież innym władzom i urzędom na zasadzie osobnych pod tym względem przepisów, wydanych za zgodą Ministra Skarbu i Najwyższej Izby Kontroli Państwa.

§ 9.

Odrębne przepisy regulują czynności i rachunkowość pocztowej kasy oszczędności, jak również stosunek kas państwowych do Banku Polskiego.

§ 10.

Specjalne kasy poborowe i płatnicze i specjalni poborcy podlegają właściwym Ministerstwom, od których też otrzymują instrukcje.

ROZDZIAŁ II.

Pobieranie przychodów.

§ 11.

Należności skarbowe winny być wnoszone przez płatników bezpośrednio do kas skarbowych lub do specjalnych kas poborowych albo na ręce specjalnych poborców. Władze i urzędy, nie posiadające specjalnych kas poborowych, ani nie będące specjalnymi poborcami, nie przyjmują żadnych sum, lecz kierują płatników do kas skarbowych.

§ 12.

Sumy pieniężne i inne walory, nadsyłane pocztą pod adresem urzędów państwowych, otrzymuje z poczty miejscowa kasa skarbowa; sumy, nadsyłane pod adresem Władz centralnych, otrzymuje Centralna Kasa państwowa. Wszystkie władze i urzędy odsyłają Kasie Centralnej, względnie miejscowej kasie skarbowej zawiadomienia pocztowe o nadejściu przesyłek pieniężnych, opatrzone upoważnieniem do odbioru. Sumy, otrzymane z poczty, kasa odpowiednio księguje i niezwłocznie przesyła właściwemu urzędowi odnośne zawiadomienie.

§ 13.

Każda kasa skarbowa przyjmuje wpływy zarówno na rachunek własny, jak i na rachunek Centralnej Kasy państwowej i innych kas skarbowych.

§ 14.

Kasy skarbowe przyjmują wszelkie sumy, wpłacane na rachunek skarbu Państwa, bez względu na to, czy płatnik wnosi do Kasy tyle, ile się od nie-

go należy. Sposób zarachowywania sum, wnoszonych na pokrycie zaległości, określa instrukcja kasowa.

§ 15.

Pobór sum komunalnych może być poruczony kasom skarbowym przez Ministra Skarbu na zasadzie porozumienia się z Ministrem Spraw Wewnętrznych. Prowadzenie rachunkowości sum komunalnych należy w każdym razie do organów właściwych związków komunalnych.

§ 16.

Kasy skarbowe przyjmują sumy depozytowe tylko na rzecz tych władz i urzędów, które mają siedzibę w okręgu danej kasy skarbowej, dotyczy to również sum komunalnych. Sumy depozytowe, wpłacone na rzecz Centralnych Władz państwowych, mogą być przyjmowane przez wszystkie kasy skarbowe. W kasach skarbowych mogą być również przechowywane specjalne opieczętowane depozyty, składane przez miejscowe urzędy i władze państwowe.

§ 17.

Płatnicy wnoszą do kas sumy przychodowe bądź na zasadzie nakazu płatniczego, bądź za złożeniem deklaracji płatniczej, w której winno być wskazane, kto, ile, na jaki cel wpłaca, oraz ewentualnie z jakiego rozporządzenia. Urzędy państwowe wnoszą pieniądze przy deklaracjach, pismach lub wykazach. Przy składaniu papierów procentowych należy podać w deklaracji nazwę papierów, numery i sumy poszczególnych sztuk oraz ilość kuponów. Wpłacane sumy wypisuje się w deklaracji słownie.

§ 18.

Na każdą wpłaconą sumę kasa wydaje płatnikowi kwit kasowy, wypisany na specjalnym blankiecie. Blankiety kwitów przygotowują państwowe zakłady graficzne i rozsyłają je Kasie Centralnej bezpośrednio, a kasom skarbowym przez Izby skarbowe.

O otrzymanych wpłatach kasa zawiadamia niezwłocznie ten urząd, do którego należy administrowanie daną grupą przychodów państwowych za pomocą specjalnych zawiadomień lub wykazów. Odcinki kwitów, zawiadomienia lub wykazy stanowią dla właściwych urzędów podstawę do prowadzenia kontroli prawidłowego wpływu przychodów.

§ 19.

Wpłaty należności, przypadających jednej władzy państwowej od innej władzy państwowej, dokonywa się nie przez wpłacanie sum pieniężnych, lecz za pomocą asygnacji obrotowych (§§ 62—64).

ROZDZIAŁ III.

Dokonywanie wydatków.

A. Kredyty.

§ 20.

Tak Centralna Kasa państwowa, jak i kasy skarbowe, mogą dokonywać wydatkowania sum państwowych jedynie w granicach kredytów, otwar-

tych w kasach władzom asygnującym przez Ministerstwo Skarbu, względnie Izby skarbowe. Otwarcie kredytów w Centralnej Kasie państwowej i w kasach skarbowych następuje na zasadzie szczegółowych etatów.

§ 21.

Niezwłocznie po zatwierdzeniu budżetu państwowego sporządzają Ministerstwa i inne Władze Centralne szczegółowe etaty przychodów i wydatków zarówno dla Centralnej Kasy państwowej, jak i terytorjalne, zastosowane do okręgów Izb skarbowych.

Sporządzone, jak wyżej, etaty szczegółowe wraz z ogólnem zestawieniem przesyłają Ministerstwa i inne Władze Centralne Ministerstwu Skarbu.

Jeżeli budżet nie jest we właściwym terminie uchwalony, to winny być sporządzone przez odnośne Ministerstwa i inne Władze Centralne prowizoryczne etaty szczegółowe, ważne na okres prowizorjum budżetowego, i przesłane Ministerstwu Skarbu przed rozpoczęciem nowego okresu budżetowego.

Ministerstwo Skarbu po uprzedniem sprawdzeniu i zaksięgowaniu przesyła je właściwym Izbom skarbowym, względnie Centralnej Kasie państwowej, celem otwarcia kredytów, a także Najwyższej Izbie Kontroli Państwa.

§ 22.

Prawo rozporządzania (dysponowania) wyznaczonemi w budżecie kredytami przysługuje Ministerstwom i równorzędnym z niemi Władzom Centralnym, zaś władzom okręgowym tylko w granicach szczegółowych statutów terytorjalnych.

§ 23.

Władze Centralne, przesyłając swoje szczegółowe etaty (§ 26), równocześnie zawiadamiają Ministerstwo Skarbu o tem, które z podwładnych im organów posiadają prawo dysponowania kredytami, oznaczonemi w każdym ze szczegółowych etatów.

§ 24.

Władze dysponujące, okręgowe, rozdzielają swoje kredyty częściowo lub całkowicie na poszczególne Kasy skarbowe w okręgu za pośrednictwem Izby skarbowej i zarazem wskazują urzędy, upoważnione do asygnowania.

§ 25.

Izba skarbowa, celem otwarcia żądanych kredytów, przesyła kasom wykazy, zawierające oznaczenie: 1) Ministerstwa, którego dotyczy żądany kredyt; 2) władzy asygnującej; 3) działów, paragrafów i pozycyj budżetu; 4) sumy kredytu; 5) terminów wypłat. Izba skarbowa winna też zawiadamiać kasy o tem, jakie kredyty mogą być prolongowane na następny okres budżetowy i na jakie terminy ulgowe. Wskazania pod tym względem udziela Izbom skarbowym Ministerstwo Skarbu.

§ 26.

Po upływie okresu budżetowego, lecz w czasie trwania terminu ulgowego, podstawę do dokonywania wydatków stanowią listy wierzycieli skarbu (§ 69).

§ 27.

Kredyt, nie wyczerpany przez władzę dysponującą w ciągu okresu budżetowego, a także terminu ulgowego, zostaje zamknięty. Władze dysponujące nie mogą składać do depozytu kas skarbowych pozostałości kredytów budżetowych celem dalszego użytkowania. Jeżeli po zamknięciu kredytu okażą się niezaspokojone a niezbędne wydatki, dotyczące ubiegłego okresu budżetowego, to mogą one być zaspokojone z oszczędności budżetowych na tymże kredycie, lecz nie inaczej, jak po porozumieniu się odpowiedniej Władzy Centralnej z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izbą Kontroli Państwa. Podstawę asygnowania w tych wypadkach stanowią specjalne rozporządzenia Ministerstwa Skarbu, wydawane Centralnej Kasie państwowej bezpośrednio, a kasom skarbowym za pośrednictwem Izb skarbowych.

B. Przenoszenie kredytów.

§ 28.

Przeniesienie kredytu, otwartego w Centralnej Kasie państwowej, na kasy skarbowe i odwrotnie dokonywa się za pośrednictwem Ministerstwa Skarbu, które po sprawdzeniu, czy kredyt nie jest wyczerpany, i zaksięgowaniu przeniesienia, przesyła odpowiednie polecenie Centralnej Kasie państwowej i właściwej Izbie skarbowej, a ta ostatnia zarządza zmianę kredytu w kasie skarbowej. Władza centralna zawiadamia o dokonanem zarządzeniu podwładną sobie władzę dysponującą.

Przeniesienia kredytu z jednej Izby skarbowej do innej Izby Władze Centralne dokonywują za pomocą dwóch pism: jednego do tej Izby skarbowej, która ma kredyt zamknąć, a drugiego—do tej, która ma kredyt otworzyć. Oba pisma wysyła się do tej Izby skarbowej, której się poleca zamknięcie kredytu. Izba ta zarządza zamknięcie kredytu we właściwej kasie skarbowej, a po otrzymaniu z kasy zawiadomienia, iż kredyt nie został uprzednio wyczerpany i że polecenie zamknięcia kredytu zostało wykonane, czyni odpowiednią adnotację na piśmie Władzy Centralnej do tej Izby skarbowej, której polecono otwarcie kredytu, i pismo wysyła podług adresu. Po otrzymaniu pisma, Izba skarbowa, w której kredyt ma być otwarty, zapisuje go do swych ksiąg i odpowiednio kredytuje właściwą kasę skarbową, a równocześnie zawiadamia o tem władzę okręgową, dysponującą kredytem.

§ 29.

Przeniesienie kredytu z jednej kasy w okręgu Izby skarbowej do innej kasy w tymże okręgu zarządza Izba skarbowa na żądanie władz dysponujących w sposób, wskazany w § 27.

C. Asygnowanie rozchodów.

1. Władze asygnujące.

§ 30.

Władzami asygnującemi są: 1) Władze Centralne, które asygnują swe rozchody w Centralnej Kasie państwowej; 2) władze okręgowe, które asygnują rozchody w granicach szczegółowych etatów terytorjalnych w kasach skarbowych, znajdujących się w okręgu ich urzędowania po otwarciu w nich kredytów; 3) upoważnione przez władze dysponujące urzędy 1-ej instancji,

które mogą wydawać asygnacje tylko na miejscowe kasy skarbowe w granicach kredytów, otwartych im w tych kasach przez Izbę skarbową na żądanie władz dysponujących.

2. Asygnacje i talony asygnacyj.

§ 31.

Władze i urzędy państwowe mogą polecać kasom dokonywanie wypłat wyłącznie za pomocą asygnacyj; wyjątek stanowi wypłata zaopatrzeń, której kasy dokonywują na zasadzie książeczek emerytalnych i t. p., oraz realizowanie płatnych kuponów pożyczek państwowych.

Instytucje komunalne i inne, o ile posiadają w kasach swe fundusze, mogą niemi dysponować za pomocą odpowiednich pism do kas. Pisma te winny zawierać wszystkie znamiona, przepisane dla asygnacyj. Wzory podpisów osób urzędowych, uprawnionych do podpisywania poleceń wypłaty, winny być uprzednio zakomunikowane właściwej kasie.

§ 32.

Przed wystawieniem asygnacyj władze dysponujące sprawdzają z całą ścisłością rachunki, stanowiące podstawę asygnowania, i ustalają kwotę należności i osobę, uprawnioną do otrzymania asygnacyj.

§ 33.

Blankiety asygnacyj przygotowują według wzoru, przepisanego przez Ministerstwo Skarbu, Państwowe Zakłady Graficzne, które winny prowadzić kontrolę wydawanych blankietów. Centralne władze asygnujące otrzymują blankiety asygnacyj bezpośrednio z Zakładów Graficznych, a władze okręgowe i inne—od swej przełożonej władzy. Przechowywanie blankietów asygnacyj powierza władza asygnująca odpowiedzialnemu za nie urzędnikowi, który prowadzi kontrolę ich przychodu i rozchodu.

§ 34.

Blankiet asygnacji składa się z trzech części: z grzbietu, właściwe asygnacji i z odcinka (talonu). Władze asygnujące przesyłają asygnację kasie, jako polecenie wypłaty, a talon doręczają tej osobie, która ma podj nieść z kasy wyasygnowaną sumę. Asygnację przesyła się kasie w zapieczętowanych kopertach za księgą doręczeń; z odbioru talonu strona kwituje władzę asygnującą. Na dowodach, stanowiących podstawę do asygnowania, władza asygnująca zaznacza datę i liczbę wydanej asygnacji, oraz dział, paragraf i pozycję budżetu, na które zarachowano wyasygnowaną sume.

§ 35.

Asygnacja winna zawierać:

1) nazwę władzy asygnującej i kasy, mającej dokonać wypłaty,

2) imię i nazwisko osoby, na rzecz której przypada wypłata, a w odpowiednich wypadkach i osoby upoważnionej przez nią do odbioru,

3) sumę, która ma być wypłacona, w całkowitych liczbach, bez ułamków monety zdawkowej, wypisana cyframi i słowami,

4) dział, paragraf i pozycję budżetu, na które należy zarachować wyasygnowaną sumę, oraz oznaczenie okresu budżetowego,

5) tytuł należności, t. j. przeznaczenie wyasygnowanej sumy,

6) datę wystawienia, tudzież liczbę bieżącą asygnacji według księgi kontroli,

7) podpis kierownika urzędu asygnującego lub jego zastępcy, oraz urzędnika, prowadzącego kontrolę kredytów i pieczęć władzy asygnującej,

8) miejsce na pokwitowanie z odbioru pieniędzy.

§ 36.

W asygnacjach, wystawionych po upływie okresu budżetowego i zawierających polecenia wypłat z pozostałości budżetowych, należy oprocz działu, paragrafu i pozycji budżetu (§ 35 p. 4) wskazywać także listę wierzycieli Skarbu (§ 69) i jej pozycję, względnie specjalne rozporządzenie Ministerstwa Skarbu lub Izby Skarbowej.

§ 37.

W talonie asygnacji wymienia się dział, paragraf i pozycję budżetu, oraz okres budżetowy, osobę, mającą otrzymać należność, nazwę kasy i kwotę, przypadającą do wypłacenia. Talon winien być podpisany, opatrzony numerem i pieczęcią w ten sam sposób, jak właściwa asygnacja.

§ 38.

Asygnacje wystawia się bezpośrednio na imię tej osoby, względem której istnieje zobowiązanie ze strony Państwa. Władze asygnujące mogą podnosić z kas za pośrednictwem asygnacyj, wystawionych na imię własnych upoważnionych funkcjonarjuszów tylko: sumy, niezbędne do wypłaty poborów służbowych, zaliczenia na wydatki kancelaryjne i gospodarcze, a w niektórych, ściśle we właściwych przepisach oznaczonych wypadkach, sumy, niezbędne na wypłaty robocizny, wsparć, zapomóg i t. p.

§ 39.

Przy sporządzaniu asygnacji na imię osoby, upoważnionej do odbioru przez bezpośredniego wierzyciela skarbu, sprawdzenie legalności pełnomocnictwa należy do władzy asygnującej.

§ 40.

Jeżeli dla jednej osoby przypadają wypłaty z różnych paragrafów lub różnych pozycyj budżetu, to władza asygnująca sporządza osobne asygnacje dla każdego paragrafu i pozycji.

§ 41.

W asygnacjach i w talonach, jak również w dowodach, stanowiących podstawę do asygnowania, nie może być skrobań ani wycierań. W razie omyłki należy przekreślić mylnie napisane wyrazy czerwonym atramentem, poprawkę omówić i stwierdzić podpisem osoby, uprawnionej do podpisania asygnacji. Uszkodzone blankiety asygnacyj przekreśla się i zaopatrzone w odpowiednią uwagę pozostawia w zeszycie asygnacyj.

§ 42.

Władze asygnujące mogą w asygnacjach polecać kasom przesłanie wyasygnowanej sumy pocztą. W tych wypadkach przesyła się kasie asygnacje wraz z talonem i z pismem do osoby lub instytucji, mającej otrzymać

wyasygnowaną sumę. Kasa wysyła adresatowi wraz z pismem należną sumę po potrąceniu kosztów przesyłki, a talon z adnotacją o wysłaniu pieniędzy zwraca władzy asygnującej. Przy przesyłce pocztą urzędnikom państwowym należnych im poborów służbowych koszty przesyłki ponosi Skarb Państwa.

§ 43.

Na życzenie strony władza asygnująca może polecić dokonanie wypłaty nie tej kasie, w której jest otwarty kredyt, dotyczący asygnowanej należności, lecz innej kasie w okręgu tej samej Izby skarbowej. W tym wypadku władza asygnująca przesyła asygnację z talonem do Izby skarbowej, która na odwrotnej stronie asygnacji daje polecenie dokonania wypłaty tej kasie, z której strona życzy otrzymać pieniądze, a talon z odpowiednią adnotacją zwraca władzy asygnującej dla doręczenia stronie. Następnie Izba skarbowa zarządza przeniesienie kredytu z kasy do kasy w myśl § 28.

§ 44.

Po wypłaceniu asygnowanej sumy kasa dołącza asygnację do dowodów kasowych, a talon odsyła władzy asygnującej, która zaznacza w księgach rachunkowych (§ 90) dokonanie wypłaty i zachowuje talon w swych dowodach rachunkowych.

§ 45.

Talon asygnacji może przedstawić kasie do wypłaty osoba, na której imię została sporządzona asygnacja, albo osoba, posiadająca jej ogólne lub specjalne pełnomocnictwo, lub wreszcie osoba, upoważniona do odbioru na odwrotnej stronie talonu. Takie upoważnienie winno być zaświadczone bądź przez notarjusza, bądź przez urząd państwowy lub gminny. Talon można zaprezentować do wypłaty w tej tylko kasie, na którą został wystawiony.

§ 46.

Jeżeli talon został zagubiony lub zniszczony, to władza asygnująca wystawia na prośbę strony nową asygnację, zaznaczając ją jako duplikat asygnacji, po uprzedniem otrzymaniu z kasy zawiadomienia, iż asygnacja nie została zrealizowana. Pierwotna asygnacja winna być zwrócona władzy asygnującej.

§ 47.

Władze asygnujące są odpowiedzialne za prawidłowe sporządzanie asygnacyj i za wydanie talonu osobie uprawnionej do odbioru.

3. Potrącenia.

§ 48.

O ile zachodzi potrzeba dokonania potrąceń z asygnowanej sumy, władze asygnujące wyszczególniają potrącenia w treści asygnacji i zaznaczają, na jakie fundusze winny być zarachowane potrącone kwoty, a zarazem dołączają do asygnacji wykazy oddzielne na każdy rodzaj potrąceń. Sumy potrąceń wypisuje się w asygnacjach słownie. W talonie asygnacji podaje się tylko tę sumę, która ma być wypłacona po dokonaniu potrąceń. W wykazach potrąceń należy podawać wszelkie szczegóły, niezbędne dla właściwego zarachowania potrąceń.

§ 49.

Na zasadzie asygnacji, zawierającej potrącenia, kasa zapisuje na rozchód całkowitą sumę asygnacji, potrącenia zaś księguje na przychód i, zaznaczywszy sumę pobraną na przychód, datę i pozycję dziennika przychodowego na asygnacji, oraz na talonie, odsyła talon władzy asygnującej lub w razie żądania wydaje osobny kwit kasowy.

§ 50.

Władze asygnujące obowiązane są perjodycznie dostarczać wykazy dokonanych potrąceń urzędom, powołanym do zawiadywania temi funduszami, które się gromadzą drogą dokonywania potrąceń.

4. Asygnacje zbiorowe

§ 51.

Wypłaty należnych urzędnikom poborów służbowych, jak również płac robotniczych, jednorazowych lub stałych zasiłków, udzielanych szeregowi osób i t. p., uskutecznia się na zasadzie jednej zbiorowej asygnacji. Za podstawę takiej asygnacji służy lista płacy. W liście płacy władza asygnująca winna wyszczególnić: imiona i nazwiska osób, otrzymujących pieniądze, płace ew. dodatki, czas, za który pobory asygnowano, jak również potrącenia na emeryturę na ubezpieczenia i t. p., wreszcie sumy, przypadające do wypłaty. O ile chodzi o urzędników i funcjonarjuszów państwowych, to należy także zaznaczać w liście płacy ich stanowiska służbowe i płace roczne. Listy płacy z pokwitowaniami odbiorców w osobnej rubryce traktuje się na równi z innemi dowodami rachunkowemi, stanowiącemi podstawę do asygnowania. W pokwitowaniach z odbioru należności na liście płac oprócz podpisu odbierającego winna być wypisana suma literami. Przy przesyłaniu pieniędzy pocztą kwit pocztowy jest tylko dokumentem tymczasowym i należy do listy dołączyć pokwitowanie osobiste. W razach wyjątkowych dopuszczalne są za zezwoleniem naczelnika bezpośredniej władzy lub urzędu pokwitowania przez osoby upoważnione. Upoważnienia winny być dołączone do list płacy.

§ 52.

Sumy, wypłacane na zasadzie listy płacy, asygnuje się na imię tego urzędnika, do którego należy dokonanie wypłat. Urzędnik ten nie może ustępować talonu asygnacji na rzecz innej osoby.

§ 53.

Jeżeli część wyasygnowanej sumy z jakiegokolwiekbądź powodu nie została wypłacona, to niewypłaconą kwotę zwraca władza asygnująca do kasy najpóźniej w ciągu 15 dni od daty zrealizowania asygnacji, podając w deklaracji płatniczej powody niewypłacenia, numer asygnacji, dział, paragraf i pozycję budżetu. W liście płac w miejscu podpisu wpisuje się czerwonym atramentem nazwę kasy i numer kwitu, pod który pieniądze zostały zwrócone z dołączeniem kwitu.

§ 54.

Pobory, należne urzędnikom czasowo nieobecnym mogą być wypłacane na zasadzie wydanego przez nich upoważnienia, lub mogą być pomi-

nięte w liście płacy i dodatkowo wyasygnowane po powrocie urzędnika osobną zwykłą asygnacją.

5. Asygnowanie zaliczeń.

§ 55.

Zaliczenia na rachunek otwartych kredytów mogą być asygnowane:

1) urzędom do tego upoważnionym, na wydatki kancelaryjne i gospodarcze;
2) dostawcom, przedsiębiorcom i wykonawcom robót państwowych;
3) urzędnikom, delegowanym w sprawach służbowych, na koszty delegacji;
4) osobom, upoważnionym do rozdania przyznanych przez właściwe władze wsparć i zapomóg z funduszów państwowych.

§ 56.

Centralna władza, dysponująca kredytem, winna oznaczyć po porozumieniu z Ministerstwem Skarbu wysokość zaliczeń na wydatki kancelaryjne i gospodarcze, zarówno dla władz centralnych, jak i podwładnych im urzędów, i podać te normy do wiadomości Centralnej Kasie państwowej, względnie Izbom skarbowym za pośrednictwem Ministerstwa Skarbu.

§ 57.

Władze asygnujące mogą udzielać nowych zaliczeń dopiero po złożeniu przez te organy, które otrzymały zaliczenie, rachunków, usprawiedliwiających wydatkowanie poprzedniego zaliczenia w całości lub w przeważającej części. O ile z poprzedniego zaliczenia pozostała pewna niewydatkowana kwota, to nowe zaliczenie łącznie z tą kwotą nie może przewyższać ustanowionej dla danego urzędu normy jednorazowego zaliczenia. Pozostałości zaliczeń, niewyrozchodowanych do końca okresu budżetowego, winny być zwrócone do kas skarbowych nie później ostatniego dnia tegoż okresu budżetowego.

§ 58.

Wydatki, poczynione na rachunek otrzymanego zaliczenia, winny być usprawiedliwione oryginalnemi kwitami osób i firm, którym zostały wypłacone Dla usprawiedliwienia drobnych wydatków, szczegółowo wyliczonych, a w jednem sprawozdaniu niedosięgających łącznie 50 marek, wystarcza poświadczenie naczelnika urzędu o ich istotnem dokonaniu.

§ 59.

Warunki wypłacania zaliczeń dostawcom i przedsiębiorcom, prowadzącym roboty państwowe, powinny być umówione w zawartych z nimi i przez kompetentne władze zatwierdzonych kontraktach. Władze asygnujące winny w asygnacjach powoływać się na odpowiedni paragraf kontraktu.

§ 60.

O ile roboty są prowadzone sposobem gospodarczym (we własnym zarządzie), oznacza władza dysponująca kredytem, po porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, wysokość zaliczeń, które mogą być udzielane urzędom, dokonywującym zakupów, i kierownikom robót z poszczególnych pozycyj

kredytów, i zawiadamia o tem właściwe kasy. Przy udzielaniu kierownikom robót zaliczeń należy stosować przepisy, zawarte w § 52.

§ 61.

Wysokość zaliczeń, jakie mogą być wydawane urzędnikom, delegowanym w sprawach służbowych, oznacza władza dysponująca. Delegowani urzędnicy w ciągu 10 dni od chwili ukończenia czynności delegacyjnych winni złożyć rachunki, usprawiedliwiające wydatkowanie zaliczenia ew. zwrócić niewydane sumy. Jeżeli zaliczenia na koszty delegacji są wypłacane częściowo, to przy żądaniu nowej zaliczki należy złożyć rachunki, usprawiedliwiające wydatkowanie poprzedniego zaliczenia.

§ 62.

Przepisy § 61 stosują się również do zaliczeń, wydawanych osobom, upoważnionym do rozdania przyznanych przez właściwe władze wsparć i zapomóg z funduszów państwowych.

§ 63.

Przy asygnowaniu nowej zaliczki władze asygnujące winny zawiadomić właściwą kasę o tem, jaka suma została rzeczywiście wydatkowana z każdego wyasygnowanego zaliczenia.

6. Asygnacje obrotowe.

§ 64.

Za pomocą asygnacyj obrotowych dokonywa się rozrachunku między róznemi władzami i urzędami państwowemi.

§ 65.

Po otrzymaniu rachunku od urzędu, któremu należy się zapłata, wystawia urząd dłużny asygnację obrotową, w której poleca kasie przelać należną kwotę ze swego kredytu na odpowiedni rachunek tego urzędu, względem którego jest dłużnikiem. W asygnacji, którą w nagłówku uzupełnić należy słowem „obrotowa", oznacza się dział, paragraf i pozycję budżetu dochodowego, na które winna być zarachowana przelewana suma z dołączeniem deklaracji przychodowej. Asygnacje przesyła się do kasy z niedociętym talonem. Pod innemi względami asygnacja obrotowa nie różni się od asygnacji zwykłej.

§ 66.

Na asygnacji w miejscu, przeznaczonem na pokwitowanie, oraz na odwrotnej stronie talonu asygnacji obrotowej umieszcza kasa zaświadczenie o dokonaniu przelewu i zwraca talon władzy asygnującej, zaś urzędowi, na którego dochód suma została zapisana, wysyła przychodowy kwit kasowy.

7. Zwroty.

§ 67.

Sumy, niewłaściwie lub nadmiernie do kas państwowych wpłacone, mogą być zwrócone płatnikowi na skutek jego prośby, lub zaliczone na

poczet należności, jakie jeszcze mogą od niego przypadać na zasadzie decyzji kompetentnej władzy, zarządzającej danym przychodem.

§ 68.

Asygnacje na wypłaty sum zwrotnych wystawia władza, przyznająca zwrot. Zwroty asygnuje się z dochodu, w którym powstała nadpłata na rachunek Centrali.

8. Asygnowanie po upływie okresu budżetowego.

§ 69.

Jeżeli po upływie okresu budzetowego, lecz w czasie trwania okresu ulgowego, władze asygnujące mają jeszcze do wypłacenia na rachunek poprzedniego budżetu sumy, które z uzasadnionych powodów nie mogły być wyasygnowane przed upływem terminu budżetowego, to sporządzają listy wierzycieli skarbu w granicacn pozostałości kredytu i przesyłają je właściwej Izbie skarbowej, albo Ministerstwu Skarbu, jeżeli chodzi o asygnowanie z Centralnej Kasy państwowej w terminie najdalej 15 dniowym po upływie okresu budżetowego. Zatwierdzone przez Ministerstwo Skarbu, względnie przez Izby skarbowe, listy wierzycieli, stanowią dla kas podstawę do wypłaty sum na zasadzie asygnacyj, tyczących się ubiegłego okresu budżetowego.

D. Uskutecznianie wypłat.

§ 70.

Kasa nie jest obowiązana do wypłacania asygnowanych sum w dniu otrzymania asygnacyj, lecz na drugi dzień po ich nadejściu.

§ 71.

Kasa sprawdza, czy asygnacja odpowiada wymaganiom, zawartym w §§ 34, 35, 37, 39, 40 i 41 niniejszych przepisów, i czy władza asygnująca posiada kredyt, wystarczający dla wypłaty wyasygnowanej sumy. Stwierdziwszy wady w asygnacji lub brak kredytu, kasa zwraca asygnację władzy asygnującej z objaśnieniem powodów zwrotu.

§ 72.

Przedstawiony do wypłaty talon kasa porównywa z asygnacją oraz sprawdza tożsamość osoby, upoważnionej do odbioru pieniędzy. Talony, przedstawione do wypłaty niewłaściwej kasie, jak również talony, których tekst nie jest ściśle zgodny z asygnacją, kasa zwraca okazicielowi z adnotacją objaśniającą, dlaczego wypłata nie może być dokonana.

§ 73.

Odbiorca winien pokwitować na asygnacji z otrzymania wymienionej w niej sumy, oznaczyć datę odbioru, ewentualnie powołać się na upoważnienie, na mocy którego podnosi sumę.

§ 74.

W ostatnim dniu okresu budżetowego kasy sporządzają wykazy tych znajdujących się w kasach, ale jeszcze niezrealizowanych asygnacyj, które

mogą być opłacone w czasie terminu ulgowego. Wykazy te podobnie jak i listy wierzycieli, stanowią podstawę do zrealizowania asygnacyj, tyczących się ubiegłego okresu budżetowego, już w nowym okresie, lecz w czasie trwania terminu ulgowego. Kopje wykazów przesyła Centralna Kasa państwowa Ministerstwu Skarbu (Centralnej Księgowości), a kasy skarbowe—Izbom skarbowym.

§ 75.

Asygnacje, niezrealizowane w ciągu okresu budżetowego łącznie z terminem ulgowym, kasa zwraca władzy asygnującej, która je zaznacza w swych księgach rachunkowych, jako nieopłacone, i dołącza do dowodów rachunkowych.

ROZDZIAŁ IV.

Przyjmowanie i wypłacanie sum depozytowych.

§ 76.

Wszelkie sumy, oprócz komunalnych (§ 15), z różnych powodów wnoszone przez płatników do Centralnej Kasy państwowej i do kas skarbowych, nie na przychód Skarbu Państwa, jak również takie sumy, których przynależność nie może być narazie ustalona, zalicza się do sum depozytowych. W razie potrzeby, sumy depozytowe mogą być dzielone na kategorje, stosownie do różnego ich charakteru.

§ 77.

Sumy depozytowe mogą być składane do dyspozycji Centralnych Władz i Urzędów państwowych w Centralnej Kasie państwowej i we wszystkich kasach skarbowych, a do dyspozycji okręgowych władz i urzędów państwowych—tylko w kasach skarbowych właściwego okręgu. Na rachunek depozytów mogą być wnoszone tak sumy w gotowiźnie, jak i w papierach procentowych.

§ 78.

Po przyjęciu sumy, wniesionej na depozyt, kasa wydaje płatnikowi kwit kasowy, a zawiadomienie przesyła temu urzędowi, do którego dyspozycji depozyt został wniesiony. Urząd dysponujący depozytem księguje go w odpowiednich księgach rachunkowych.

§ 79.

Płatne kupony od wniesionych do depozytu papierów procentowych, przypadające do wydania właścicielowi depozytu lub osobie przez właściciela upoważnionej, kasa wydaje na zasadzie pisma urzędu, dysponującego depozytem. W piśmie tem należy wymienić imię i nazwisko osoby, uprawnionej do odbioru kuponów, oraz nazwę i numery papierów procentowych, od których płatne kupony mają być odcięte. Czuwanie nad wylosowaniem papierów procentowych, złożonych do depozytów, i nad terminami płatności kuponów — nie należy do obowiązków władz dysponujących, ani też do kas.

§ 80.

Asygnacje na wypłatę sum depozytowych sporządza się i wysyła do właściwych kas na zasadach ogólnych (§§ 32, 35—42), należy przytem do-

kładnie oznaczyć w asygnacji nazwę funduszu depozytowego, oraz pozycję kasowego dziennika przychodowego, pod którą depozyt został zapisany.

ROZDZIAŁ V.

Rachunkowość.

§ 81.

Władze i urzędy, administrujące przeznaczone im działy przychodów państwowych, są obowiązane do prowadzenia rachunkowości przychodów swego działu, a każda władza asygnująca ma obowiązek prowadzenia rachunków co do zarządzonych przez nią rozchodów.

§ 82.

Kasy Ministerstwa Skarbu, oraz specjalne kasy poborowe, wzgl. specjalni poborcy i specjalne kasy płatnicze, prowadzą rachunkowość kasową na zasadzie osobnych instrukcyj. Systematyczne zestawianie rachunków kas Ministerstwa Skarbu, oraz ich cenzura wstępna należą do izb skarbowych, wzgl. do Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu.

A. *Księgi rachunkowe.*

§ 83.

Władze i urzędy, o których mowa w § 81, prowadzą:
1) dziennik przychodu,
2) dziennik rozchodu,
3) księgę główną.
4) księgę depozytów,
5) księgi pomocnicze.

Wzór 1.

§ 84.

Do dziennika przychodowego (wzór 1) zapisuje się we właściwych rubrykach przychody sum, wnoszonych do kas skarbowych, na działy, paragrafy i pozycje państwowego budżetu przychodowego, należące do kompetencji danej władzy, jak również sumy depozytowe, wpływające do jej dyspozycji, oraz sumy zwrotne (częściowe lub całkowite zwroty sum, wyasygnowanych z otwartych kredytów, niepłacone i zwrócone przez kasy asygnacie i t. p.). Księguje się przychody na zasadzie zawiadomień, nadsyłanych władzy administrującej przez kasy skarbowe, albo na zasadzie kwitów kasowych, jeżeli władza sama wnosi przychody do kasy skarbowej (kary pieniężne, dochody ze sprzedaży przedmiotów, stanowiących własność Państwa i t. p.), lub wreszcie na zasadzie wykazów i zawiadomień o wpływach.

Wzór 2.

Do dziennika rozchodowego (wzór 2) zapisuje się wszystkie wystawione przez urząd asygnacje (zwyczajne, zbiorowe, obrotowe), a to asygnacje, tyczące się sum budżetowych, w rubrykach 1—7, a tyczące się sum depozytowych — w rubrykach 8 i 9.

Przy księgowaniu w dzienniku sum budżetowych tak na przychód, jak i na rozchód, należy oznaczać w odpowiednich rubrykach właściwe działy, paragrafy i pozycje budżetu przychodowego, wzgl. rozchodowego.

Dowody rachunkowe, osobno dochodowe i osobno rozchodowe, łączy się w zeszyty i przechowuje, aż do czasu wysłania do Izby Kontroli Państwa.

§ 85.

Przy zapisywaniu do dziennika rozchodowego asygnacyj, na zasadzie których kasa ma poczynić potrącenia, księguje się na rozchód ogólną sumę asygnacyj bez potrąceń, potrącenia zaś po otrzymaniu z kasy talonu asygnacji zapisuje się w dzienniku przychodowym, lecz tylko w tym wypadku, jeżeli należą do funduszów, któremi administruje władza asygnująca; w przeciwnym razie wykaz potrąceń należy odesłać do zaksięgowania władzy kompetentnej.

§ 86.

Dzienniki prowadzi się chronologicznie od początku do końca okresu budżetowego, sumuje się je stronami w jednym ciągu z przeniesieniem sum ze stronicy na stronicę. Przy zamykaniu dzienników po skończeniu okresu budżetowego przenosi się do nowego dziennika tylko pozostałość sum depozytowych.

§ 87.

Księga główna dzieli się na trzy części: 1) przychody budżetowe, 2) wydatki budżetowe, 3) sumy depozytowe.

Rachunek sum depozytowych prowadzą władze i urzędy o tyle, o ile istnieja depozyty, wnoszone do ich dyspozycji.

Na każdy okres budżetowy zakłada się oddzielną księgę główną.

§ 88.

Część pierwsza i część druga księgi głównej posiadają tyle kont, ile pozycyj przychodowych, wzgl. rozchodowych, zawiera szczegółowy etat przychodów i wydatków danej władzy lub urzędu.

Wzór 3.

§ 89.

Konta przychodowe księgi głównej prowadzi się według wzoru 3. Na każdym koncie zaznacza się właściwy dział, paragraf i pozycję budżetu przychodowego, oraz nazwę rachunku: Rubryki 1—4 są przeznaczone dla księgowania tych preliminowanych według szczegółowego etatu przychodów, nad któremi winna czuwać władza administrująca, rubryka 5 służy do zapisywania skreśleń, przez kompetentną władzę zarządzonych, w rubrykach 7—13 zapisuje się wszystkie rzeczywiste przychody, w rubryce 14—należności do odzyskania (różnica między rubryką 6 i 13), w rubryce 15 zaznacza się pozycje księgi pomocniczej, o ile jej prowadzenie jest niezbędne dla danego rachunku.

Wzór 4.

§ 90.

Konta rozchodowe księgi głównej (wzór 4) składają się z 16 rubryk, z których 1—7 są przeznaczone do księgowania sum otwartego kredytu i zmian w nim zachodzących na skutek zmniejszenia lub powiększenia kredytu, rubryki 8—12 służą do zapisywania asygnowań; 13 dla uwidoczniania zrealizowanych w kasach asygnacyj; 16 stanowi odsyłacz do księgi pomocniczej, o ile taka księga jest niezbędna dla danego rachunku; w rubryce 15

wyprowadza się sumę kredytu, pozostającą do dyspozycji władzy asygnującej (różnica między rubrykami 7 i 12).

Wzór 5.

§ 91.

Dział sum depozytowych prowadzi się w księdze depozytów według wzoru 5. W rubrykach 1—7 księguje się przychody, a w rubrykach 9—17 rozchody sum depozytowych. Rubryka 5 winna być z całą ścisłością prowadzona. Po skończonym roku depozyty niewydane należy przenieść do nowej księgi depozytów. Każdy depozyt powinien posiadać w księdze depozytowej osobny rachunek przychodu i rozchodu.

§ 92.

Wszystkie przychody zapisuje się do dziennika i do księgi głównej w tym samym dniu, w którym zostały otrzymane zawiadomienia o wpływach. Asygnowania należy zapisywać równocześnie z wysłaniem asygnacji do kasy. Po otrzymaniu z kasy talonu zrealizowanej asygnacji wypłacona suma powinna być niezwłocznie odnotowana w księdze głównej w rubryce 13 działu wydatków budżetowych, względnie w rubryce 16—17 działu depozytów.

§ 93.

Księgi pomocnicze służą do obrachunków z temi urzędami, instytucjami i osobami, z któremi ma do czynienia władza administrująca przychody, wzgl. asygnująca rozchody. Ilość i układ tych ksiąg muszą być dostosowane do charakteru przychodów i rozchodów. W każdym razie należy prowadzić:

Wzór 6.

1) księgi zaliczeń (wzór 6), w których się prowadzi rachunki z osobami, otrzymującemi zaliczenia i następnie usprawiedliwiającemi ich wydatkowanie; 2) księgi należności czynnych, t. j. sum, przypadających do zapłaty na rzecz administrowanych przez władzę funduszów (kontrola zaległości) i należności biernych, t. j. sum przypadających do zapłacenia przez władzę asygnującą; 3) kontrolę wystawianych asygnacyj, w której osoby, otrzymujące talony asygnacyj, kwitują z ich odbioru.

§ 93-a.

W księgach winny być sporządzone zamknięcia wszystkich rachunków i kont, zarówno miesięczne, jak i roczne.

B. Składanie rachunków.

§ 94.

Co miesiąc władze, administrujące przychodami, wzgl. asygnujące rozchody, sporządzają odpisy każdego rachunku z części 1-ej i 2-ej księgi głównej (§ 87), oraz odpisy z dziennika sum depozytowych za ubiegły miesiąc, przesyłają je najdalej do dnia 5-go następnego miesiąca do właściwej kasy, celem porównania z rachunkami kasowemi, a po ewentualnem wyrównaniu różnic, składają odpisy rachunków właściwej Izbie Kontroli Państwa, najpóźniej do dnia 20-go każdego miesiąca. Do odpisów dołącza się ponumerowane i zebrane w zeszyty dowody rachunkowe, usprawiedliwiające przychody i rozchody (kwity kasowe, zawiadomienia i talony asygnacyj, listy płacy,

rachunki firm i osób prywatnych i t. p.). Do rachunków firm i osób prywatnych winny być dołączone wszystkie usprawiedliwiające je załączniki, jak to: odpisy umów, względnie zamówień, pokwitowania z odbioru dostarczonych przedmiotów. Prócz tego na rachunkach winny być wskazane wyraźnie: nazwisko (firma) i adres dostawcy, nazwa urzędu, dla którego przedmioty zostały dostarczone, numer asygnacji, paragraf i pozycja budżetowa, do których się odnosi, podpis urzędnika sprawdzającego rachunek, pod pieczątką: „sprawdzono dnia . . . . . “, podpis urzędnika akceptującego rachunek pod pieczątką „do wypłaty marek . . . . .“; o ile zaś przedmiot podlega inwentaryzacji—numer pozycji odnośnej książki (inwentarzowej, materjałowej, bibljotecznej i t. d.).

§ 95.

Niezależnie od szczegółowych rachunków, składanych Izbom Kontroli Państwa, winny władze i urzędy administrujące przychody, wzgl. asygnujące rozchody, składać co miesiąc swym bezpośrednim władzom przełożonym, najpóźniej do dnia 20-go następnego miesiąca, wykazy, zawierające ogólne cyfry przychodów, oraz wykazy obrotów, dokonanych na rachunkach otwartych im kredytów. Wykazy te pod względem układu rubryk pionowych, odpowiadające rachunkom księgi głównej, sporządza się według działów, paragrafów i pozycyj budżetu przychodowego, wzgl. rozchodowego. Władzom przełożonym składa się także sumaryczne wykazy przychodu i rozchodu sum depozytowych.

Na zasadzie wykazów, o których mowa w niniejszym paragrafie, sporządzają władze okręgowe i władze centralne ogólne wykazy przychodów, należących do ich kompetencji, ogólne zestawienia obrotów, dokonanych na rachunkach kredytów, znajdujących się w ich dyspozycji, oraz depozytów.

§ 96.

Sposób i terminy składania rachunków, prowadzonych przez specjalne kasy poborowe i płatnicze i przez specjalnych poborców, określają osobne rozporządzenia.

Składanie Izbom Kontroli Państwa systematycznych rachunków kasowych, prowadzonych przez Izby Skarbowe i przez Centralną Księgowość Ministerstwa Skarbu, regulują przepisy rachunkowe dla wydziałów kasowych Izb Skarbowych i dla Centralnej Księgowości Ministerstwa Skarbu.

§ 97.

Tymczasowe przepisy o sposobie pobierania przychodów i dokonywania wydatków przez Władze i Urzędy Państwowe wchodzą w życie na terenie b. Królestwa Kongresowego z dniem 1-ym kwietnia 1920 r.

Warszawa, dnia 26 stycznia 1920 r.

Minister Skarbu:
Wl. Grabski

(„Monitor Polski“ № 59 z dnia 12.III. 1920 r. i następne).

Wzór 1.

Dziennik Przychodu.

№ bieżący	Data	DOKŁADNE OZNACZENIE PRZYCHODU	Sumy budżetowe						Sumy depozytowe		Sumy zwrotne
			Okres budżetowy	Dział	Paragraf	Pozycja	Poszczególne	Wogóle	Gotówka	Papiery $^0/_0{}^0/_0$	
1	2	3	4	5			6	7	8	9	10

Wzór 2.

Dziennik Rozchodu.

№ bieżący	Data	DOKŁADNE OZNACZENIE ROZCHODU	Sumy budżetowe						Sumy depozytowe	
			Okres budżetowy	Dział	Paragraf	Pozycja	Poszczególne	Wogóle	Gotówka	Papiery $^0/_0{}^0/_0$
1	2	3	4	5			6	7	8	9

Wzór 3.

KSIĘGA GŁÓWNA.

Dział przychodów budżetowych.

Nazwa rachunku ....

Dział ....

Paragraf ....

Pozycja ....

№ bieżący	Data	Preliminowany przychód				Rzeczywisty przychód							Należy się	Pozycja księgi pomocniczej
		RODZAJ PRZYCHODU	Suma preliminowana	Skreślono z prelimin. sumy	Winno wpłynąć	№ bieżący	Pozycja dziennika	№ talonu lub kwitu	Data	OZNACZENIE WPŁYWU	Sumy poszczególne	Wogóle		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Wzór 4.

KSIĘGA GŁÓWNA.

Dział wydatków budżetowych.

Nazwa rachunku ....

Dział ....

Paragraf ....

Pozycja ....

№ bieżący	Data	Otwarty kredyt powiększenia i zmniejszenia kredytu	Suma kredytu pierwotnego i dodatkowego	Powiększenia kredytu przez wycofanie niezrealizowanych asygnacyj lub przez zwrot sum podniesionych	Zmniejszenia kredytu wskutek przeniesienia do innych kas albo na inne działy	Istotne sumy kredytu	№ bieżący	Pozycja dziennika	Data	ASYGNOWANIA	Sumy wydanych asygnacyj	Sumy zrealizowanych w kasach asygnacyj	Data realizacji	Pozostałość kredytu do dyspozycji	Pozycja księgi pomocniczej
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

Wzór 5.

KSIĘGA DEPOZYTÓW.

Przychód. Rozchód.

Nr. bieżący	Pozycja dziennika	Data wniesienia depozytu do kasy	Nr. talonu lub kwitu kasowego	Szczegółowe oznaczenie osób i instytucyj, składających sumy depozytowe, oraz charakteru depozytu	Suma		Nr. pozycji rozchodowej	Nr. bieżący	Pozycja dziennika	Data	Oznaczenie osób, którym sumy depozytowe wyasygnowano	Nr. pozycji przychodowej	Sumy asygnacyj				Pozostało	
													Wystawionych		Wypłaconych			
					gotówką	papiery %%							gotówką	papiery %%	gotówką	papiery %%	gotówka	papiery %%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

Wzór 6.

KSIĘGA ZALICZEŃ.

Rachunek .... (imię i nazwisko otrzymującego zaliczkę).

Nr. bieżący	Data wydania zaliczenia	Przeznaczenie zaliczenia	Suma wydanego zaliczenia	Folio i pozycja rozchodowa księgi głównej	Data złożenia rachunków	Suma wydatkowana z zaliczenia	Zwrócona do kasy pozostałość zaliczenia	Folio i pozycja przychodowa księgi głównej	Suma pozostała do wyrachowania się	UWAGI
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

OKÓLNIK № 92.

Do Pp. Szefów Sekcyj, Naczelnika Zarządu Głównego Dóbr Państwowych, Naczelników Wydziałów, Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych oraz Kierowników podległych im urzędów

w przedmiocie

redakcji umów, zawieranych imieniem i na rzecz Skarbu Państwa a dotyczących b. zaboru rosyjskiego.

W celu zabezpieczenia rozpatrywania jaknajwiększej ilości sporów, w których Generalna Prokuratorja Rzeczypospolitej Polskiej występuje w zastępstwie Skarbu Państwa w Sądzie Okręgowym w Warszawie, — polecam Panom, aby w umowach, zawieranych imieniem i na rzecz Skarbu Państwa, a dotyczących b. zaboru rosyjskiego, umieszczona była stale klauzula następująca:

„Strony kontraktujące uznają Sąd Okręgowy w Warszawie jako jedynie właściwy dla rozstrzygnięcia sporów, wynikających z niniejszej umowy”.

Warszawa, dn. 4 marca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 93

do Pp. Szefów Sekcyj, Wojewody Warszawskiego, Naczelników Wydziałów Ministerstwa. Kierowników podległych Ministerstwu Urzędów, Naczelnika Departamentu Rolnictwa i Weterynarji Urzędu Wojewódzkiego Warszawskiego, Inspektora Weterynaryjnego w Warszawie, Głównego Inspektora Ochrony Lasów, Naczelnika Kancelarji Głównej Ministerstwa oraz pp. Starostów Województwa Warszawskiego

w przedmiocie

uruchomienia Departamentu Rolnictwa i Weterynarji w Urzędzie Wojewódzkim Warszawskim.

W dn. 15 marca 1920 r. rozpocznie swe czynności urzędowe utworzony na zasadzie art. 37 Rozporządzenia Wykonawczego Rady Ministrów do ustawy tymczasowej z dn. 2 sierpnia 1919 r. o organizacji władz administracyjnych drugiej instancji (Dziennik Ustaw Rzplitej Polskiej № 90 poz. 490) Departament Rolnictwa i Weterynarji w Urzędzie Wojewódzkim Warszawskim.

Od dn. tego począwszy winni pp. Starostowie Województwa Warszawskiego we wszystkich sprawach z zakresu działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, w których dotychczas odnosili się do zarządu centralnego Ministerstwa, względnie do organów Ministerstwa drugiej instancji

(Inspektorów weterynaryjnych), zwracać się tylko do Wojewody Warszawskiego, jak również wszelką korespondencję urzędową, skierowywaną do władz wyższych, adresować i przesyłać w trybie instancyjnym do Warszawskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Z drugiej strony od dnia 15 marca 1920 r. począwszy, winno ustać bezpośrednie komunikowanie się zarządu centralnego Ministerstwa oraz podległych Ministerstwu urzędów centralnych z władzami administracyjnemi pierwszej instancji i wszelkie zarządzenia ich i decyzje, których wykonanie poruczone będzie Starostwom Województwa Warszawskiego lub o których Starostwa te będą miały być zawiadomione, skierowywane być winny do Wojewody Warszawskiego.

Zakres działania Departamentu Rolnicwa i Weterynarji został określony w art. 13 powołanego na wstępie niniejszego okólnika rozporządzenia Rady Ministrów.

Inspektor weterynaryjny w Warszawie od dn. 15 marca 1920 r. straci charakter samodzielnego organu drugiej instancji w zakresie służby weterynaryjnej i zostaje włączony do Departamentu Rolnictwa i Weterynarji Urzędu Wojewódzkiego Warszawskiego na zasadach ogólnych.

Włączeniu do Urzędu Wojewódzkiego Warszawskiego ulegają również właściwe urzędy ochrony lasów.

Pp. Szefowie Sekcyj, Naczelnicy Wydziałów i Kierownicy podległych mi urzędów wydadzą podległemu sobie personelowi odpowiednie zarządzenia wykonawcze, a Pp. Starostowie zawiadomią o uruchomieniu Departamentu Rolnictwa i Weterynarji w Urzędzie Wojewódzkim Warszawskim podległych sobie pp. referentów rolniczych i lekarzy weterynaryjnych.

Warszawa, dn. 11 marca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 94

do Pana Naczelnika Wydziału Rachuby oraz Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu Urzędów

w przedmiocie

wypłaty poborów funkcjonarjuszom Ministerstwa.

Ministerstwo Skarbu w piśmie z dnia 5 marca № 24933/20 nadesłało zawiadomienie treści następującej:

„Wobec mającej nastąpić w dniu 1 kwietnia r. b. reorganizacji urzędów skarbowych, oraz nieustalenia kredytów na nowy okres budżetowy, Ministerstwo Skarbu prosi niniejszym o polecenie wszystkim podległym urzędom, aby niezwłocznie przystąpiły do sporządzania list płacy za m. kwiecień.

W listach tych winny być uwzględnione pobory wraz z przyznanemi dodatkami wszystkich funkcjonarjuszy, będących na służbie, w granicach dotychczasowych poborów.

Wypłatę rzeczonych poborów uskutecznić mają Kasy skarbowe w dniu 1 kwietnia, zaliczając wypłatę na rachunek sum obrotowych.

Odnośne kredyty będą otwarte w Kasach przez Izby skarbowe po ich ukonstytuowaniu.

Wszelkie zwiększenia poborów, jak również pensje funkcjonarjuszy, wstępujących na służbę z dniem 1 kwietnia, będą wypłacone dopiero po otrzymaniu przez Kasy skarbowe odnośnych dyspozycji Izby skarbowej.

Te ostatnie rozpoczynają swoją działalność z dniem 1 kwietnia r. b."

Podając powyższe do wiadomości Panów, polecam niezwłocznie wydanie odpowiednich zarządzeń.

Warszawa, dnia 12 marca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 95

do Pp. Szefów Sekcyj, Naczelnika Głównego Zarządu Dóbr Państwowych, Naczelników Wydziałów, Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych oraz Kierowników podległych mi urzędów

w przedmiocie

poufności opinij, udzielanych przez Prokuratorję Generalną Rzeczypospolitej Polskiej Władzom Centralnym.

Wszelkie opinje, udzielane Władzom Centralnym przez Prokuratorję Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, mają charakter ściśle poufny.

Zaznajamianie stron prywatnych z treścią opinji Prokuratorji Generalnej, jej motywami i uzasadnieniem, szczególniej w sprawach, w których strony te są zainteresowane, jest niedopuszczalne, mogłoby bowiem łatwo być przez nie wykorzystane w ewentualnym procesie na szkodę Skarbu Państwa.

Polecam Panom ścisłe przestrzeganie powyższego.

Warszawa, dnia 16 marca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 96

do Pana Naczelnika Wydziału Rachuby oraz Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu Urzędów

w przedmiocie

wypłaty poborów funkcjonarjuszom Ministerstwa za m. kwiecień 1920 r.

Ministerstwo Skarbu w piśmie z dn. 15 marca r. b. pod L. 28341/20, zmieniając zarządzenie swoje, wydane w dniu 5 marca № 24933 (okólnik Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych № 94), prosi o polecenie podległym urzędom, aby niezwłocznie przystąpiły do sporządzenia list płacy za miesiąc kwiecień.

W listach tych, należy uwzględnić pobory ze wszystkiemi przyznanemi dodatkami wyłącznie funkcjonarjuszy, będących obecnie na służbie, a więc takich, którzy otrzymali pobory za miesiąc marzec i w granicach dotychczasowych poborów.

Wypłata rzeczonych poborów przez Kasy Skarbowe będzie rozpoczęta w dniu 20 marca r. b. zaliczkowo „na poczet preliminarza przyszłego okresu budżetowego".

Definitywne przerachowanie powyższej wypłaty nastąpi na skutek dodatkowego zarządzenia Ministerstwa Skarbu.

Podając o tem do wiadomości Panów, polecam wydać niezwłocznie odpowiednie zarządzenia.

Warszawa, dnia 18 marca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 97

do PP. Szefów Sekcyj, Naczelnika Głównego Zarządu Dóbr Państwowych, Naczelników wydziałów, Naczelników Zarządów Okręgowych Dóbr Państwowych i Kierowników podległych mi Urzędów

w przedmiocie

komunikowania Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych o bezprawnem lub niewłaściwem postępowaniu osób lub organów wojskowych w stosunku do urzędów lub urzędników państwowych.

Stosownie do życzenia, wyrażonego przez Pana Ministra Spraw Wojskowych, polecam Panom komunikować mi niezwłocznie o każdym wypadku bezprawnego lub niewłaściwego zachowania się osób lub organów wojskowych w stosunku do urzędów lub urzędników państwowych oraz o wszelkich wynikłych na tem tle zatargach.

Doniesienia w sprawach wyżej wspomnianych zawierać winny:

1) imię, nazwisko i szarżę osoby wojskowej, która czyn karygodny popełniła;
2) oddział wojskowy, do którego ta osoba wojskowa należy;
3) czas (dzień, miesiąc o ile można godzinę) popełnienia czynu;
4) miejsce popełnienia czynu;
5) dokładny opis czynu karygodnego;
6) imię, nazwisko, zawód i miejsce zamieszkania współwinnych i świadków.

O ile nie jest znane nazwisko osoby wojskowej, która czyn karygodny popełniła, należy podać dokładną nazwę oddziału, do którego osoba ta należy.

Jeżeli czyn karygodny popełniony został przez osobę wojskową podczas konwojowania transportu kolejowego, należy również podać № transportu i czas (godzina, dzień, miesiąc) postoju transportu na stacji kolejowej.

Do doniesień dołączone być winny protokóły zeznań osób, które były uczestnikami lub świadkami nadużycia czy zatargu.

Warszawa, dn. 19 marca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych
Dr. Bardel

Szef Sekcji:
Raczyński

OKOLNIK № 98

Do pp. Szefów Sekcyj, Naczelników Wydziałów, Naczelnika Głównego Zarządu Dóbr Państwowych, Kierowników wszystkich podległych Ministerstwu urzędów, Naczelnika Kancelarji Głównej oraz wzystkich pp. urzędników (urzędniczek) Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych

w przedmiocie

traktowania spraw plebiscytowych.

Rzeczpospolita Polska, powstając po stu kilkudziesięciu latach niewoli do nowego bytu państwowego, nie objęła jeszcze w posiadanie wszystkich terytorjów, które w granicach jej znaleźć się winny.

Ziemie Warmji i Mazowsza Pruskiego, Spisz i Orawa, tereny węglowe Śląska Cieszyńskiego i Górnego — powierzone zostały losom walki plebiscytowej.

Utworzone w celu zespolenia wszystkich sił, potrzebnych do odzyskania tych naszych ziem, Komitety Plebiscytowe, wobec ogromu prac, które na ziemiach tych przeprowadzone być muszą, oraz stosunkowo bardzo bliskich terminów głosowania tylko przy najwydatniejszej pomocy, przedewszystkiem ze strony wszystkich władz i urzędów państwowych polskich, zadaniu swemu sprostać będą mogły.

We wszystkich zatem wypadkach zwrócenia się Komitetów Plebiscytowych do urzędów Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, wzywam

Panów (Panie) do okazania jaknajgorętszego poparcia spraw, przez Komitety Plebiscytowe przedłożonych.

Od rozumnego, szybkiego i energicznego ich przeprowadzenia zależy pomyślny wynik plebiscytów.

Każdy z nas w swoim zakresie działania winien uczynić wszystko, co w jego mocy leży, aby się ku temu przyczynić.

Niema w tej mierze spraw drobnych lub mniej ważnych; wszystkie mają wagę jednakową, dążą bowiem do ułatwienia ludności terenów plebiscytowych wyrażenia jej woli należenia do Polski.

W głębokiem przekonaniu, że wszyscy jednakowo silnie odczuwamy doniosłość, jaką wynik plebiscytów ma dla utrwalenia państwowości polskiej, — polecam Panom (Paniom) sprawy plebiscytowe traktować jako nagłe.

Warszawa, dnia 23 marca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

Szef Sekcji:
Raczyński.

OKÓLNIK № 99.

Do pp. Szefów Sekcyj, Naczelnika Wydziału Służbowego i Kierowników podległych Ministerstwu Rolnictwa i Dóbr Państwowych Urzędów

w przedmiocie

wydawania urzędnikom państwowym zaświadczeń na przejazdy kolejami w sprawach służbowych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pismem z dn. 20 marca r. b. komunikuje, że podczas ograniczenia ruchu kolejowego urzędnicy państwowi są uprawnieni do odbywania podróży w sprawach służbowych bez wyjednywania przepustek, wydawanych przez organy administracji, a jedynie za zaświadczeniami, otrzymywanemi z urzędów, które ich upoważniają do podróży służbowej.

Podając o tem do wiadomości pp. Szefów Sekcyj i Kierowników urzędów podległych Ministerstwu zaznaczam:

1) że zaświadczenia należy wydawać tylko urzędnikom państwowym w ścisłem znaczeniu;
2) że funkcjonarjuszom centralnego zarządu Ministerstwa zaświadczenia będą wydawane przez Wydział Służbowy za okazaniem upoważnienia pp. Szefów Sekcyj, a funkcjonarjuszom lokalnych urzędów — przez bezpośrednich kierowników tych urzędów;
3) że oprócz oddzielnego na każdą delegację dokumentu podróży, który urzędnik, podróżujący w sprawach służbowych winien posiadać przy sobie, należy go zaopatrzyć w tyle egzemplarzy „zaświadczenia", ile razy wypadnie mu nabywać bilety kolejowe, ponieważ przy każdem kupnie biletu kasa kolejowa zatrzymuje zaświadczenie, — i

4) że w zaświadczeniach ma być wymienione: imię i nazwisko okaziciela, urząd państwowy, stanowisko służbowe podróżującego, skąd i dokąd przysługuje mu prawo przejazdu, pieczęć i podpis Naczelnika Wydziału Służbowego względnie Kierownika urzędu.

Warszawa, dnia 23 marca 1920 roku.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w. z. *Z. Chmielewski.*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 100

Do pp. Szefów Sekcyj, Wojewody Lubelskiego, Naczelników Wydziałów Ministerstwa, Kierowników podległych Ministerstwu Urzędów, Naczelnika Departamentu Rolnictwa i Weterynarji Urzędu Wojewódzkiego Lubelskiego, Inspektora Weterynaryjnego w Lublinie, Głównego Inspektora Ochrony Lasów, Naczelnika Kancelarji Głównej Ministerstwa oraz pp. Starostów Województwa Lubelskiego

w przedmiocie

uruchomienia Departamentu Rolnictwa i Weterynarji w Urzędzie Wojewódzkim Lubelskim.

W dn. 1 kwietnia 1920 r. rozpocznie swe czynności urzędowe utworzony na zasadzie art. 37 Rozporządzenia Wykonawczego Rady Ministrów do ustawy tymczasowej z dn. 2 sierpnia 1919 r. o organizacji władz administracyjnych drugiej instancji (Dziennik Ustaw Rzplitej Polskiej № 90 poz. 490) Departament Rolnictwa i Weterynarji w Urzędzie Wojewódzkim Lubelskim.

Od dnia tego począwszy winni pp. Starostowie Województwa Lubelskiego we wszystkich sprawach z zakresu działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, w których dotychczas odnosili się do zarządu centralnego Ministerstwa, względnie do organów Ministerstwa drugiej instancji (Inspektorów Weterynaryjnych), zwracać się tylko do Wojewody Lubelskiego, jak również wszelką korespondencję urzędową, skierowywaną do władz wyższych, adresować i przesyłać w trybie instancyjnym do Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Z drugiej strony, od dnia 1 kwietnia 1920 r. począwszy, winno ustać bezpośrednie komunikowanie się zarządu centralnego Ministerstwa oraz podległych Ministerstwu urzędów centralnych z władzami administracyjnemi pierwszej instancji i wszelkie zarządzenia ich i decyzje, których wykonanie poruczone będzie Starostom Województwa Lubelskiego lub o których Starostwa te będą miały być zawiadomione, skierowywane być winny do Wojewody Lubelskiego.

Zakres działania Departamentu Rolnictwa i Weterynarji został określony w art. 13 powołanego na wstępie niniejszego okólnika rozporządzenia Rady Ministrów.

Inspektor weterynaryjny w Lublinie od dn. 1 kwietnia 1920 r. straci charakter samodzielnego organu drugiej instancji w zakresie służby wete-

rynaryjnej i zostaje włączony do Departamentu Rolnictwa i Weterynarji Urzędu Wojewódzkiego Lubelskiego na zasadach ogólnych.

Włączeniu do Urzędu Wojewódzkiego Lubelskiego ulegają również właściwe urzędy ochrony lasów.

Pp. Szefowie Sekcyj, Naczelnicy Wydziałów i Kierownicy podległych mi urzędów wydadzą podległemu sobie personelowi odpowiednie zarządzenia wykonawcze, a pp. Starostowie zawiadomią o uruchomieniu Departamentu Rolnictwa i Weterynarji w Urzędzie Wojewódzkim Lubelskim podległych sobie pp. referentów rolniczych i lekarzy weterynaryjnych.

Warszawa, dn. 26 marca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 101

do pp. Wojewodów Warszawskiego, Łódzkiego, Lubelskiego, Kieleckiego i Białostockiego

w przedmiocie

uruchomienia Komitetów Pomocy Rolnej.

W № 27 Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27 marca 1920 roku poz. 164 zostało ogłoszone rozporządzenie moje z dnia 23 marca 1920 roku w przedmiocie utworzenia na obszarze Województw Warszawskiego, Łódzkiego, Kieleckiego, Lubelskiego i Białostockiego Komitetów Pomocy Rolnej.

Z treści rzeczonego rozporządzenia przekona się Pan Wojewoda, iż akcję gospodarczego uporządkowania gospodarstw rolnych zamierzam oprzeć na ścisłem współdziałaniu z miejscowemi czynnikami społecznemi, w pierwszym rzędzie z organizacjami rolniczemi.

Możliwie rychłe doprowadzenie do normalnego stanu gospodarczego całego warsztatu rolnego, posiada dla państwa znaczenie decydujące. Akcja ta musi być traktowana przez organy państwowe z równą energją i skutecznością, jak i akcja wyżywienia ludności. Od jej rozwiązania zależeć będzie w przyszłości należyte ugruntowanie podstaw państwowości polskiej, utrzymanie w kraju ładu i porządku oraz podźwignięcie go z upadku gospodarczego.

Wyrażam pewność, że Pan Wojewoda z całą energją w poczuciu odpowiedzialności, jaka ciąży na władzach państwowych w tym zakresie, jako jedną z najistotniejszych trosk swoich w urzędowaniu, uważać będzie doprowadzenie do należytego uporządkowania całego warsztatu rolnego na terenie powierzonego sobie Województwa.

Wobec rozpoczęcia prac wiosennych w polu, proszę Pana Wojewodę o przystąpienie niezwłocznie do wyjaśnienia potrzeb rolnych powierzonego Panu Województwa i zorganizowanie akcji pomocy rolnej dla ludności.

W tym celu proszę o natychmiastowe wydanie zarządzeń, zmierzających do uruchomienia przewidzianych w cytowanem powyżej rozporządze-

niu, Komitetów Pomocy Rolnej stosownie do postanowień rzeczonego rozporządzenia oraz według następujących wskazań szczegółowych.

Komitety Gminne Pomocy Rolnej winny być, stosownie do potrzeby stwierdzonej przez właściwego Starostę, powołane natychmiast do życia w tych gminach, w których znajdują się znaczniejsze ilości gospodarstw zniszczonych lub zagrożonych, w szczególności w tych gminach, w których spodziewana jest większa ilość zgłoszeń o pomoc w naturze i gotówce ze strony miejscowej ludności.

Po powzięciu decyzji uruchomienia w danej gminie Komitetu Gminnego Pomocy Rolnej, Pan Starosta winien zwrócić się niezwłocznie do Powiatowego Towarzystwa Rolniczego, oraz do Powiatowego Oddziału Związku Ziemian o wydelegowanie, zgodnie z art. 2 rzeczonego rozporządzenia, po jednym przedstawicielu i po jednym zastępcy, do Kółka Rolniczego, mającego swą siedzibę w danej gminie, a w braku takiego do Związku Kółek Rolniczych, mającego swą siedzibę na terenie powiatu, o wydelegowanie 2-ch przedstawicieli mniejszej własności rolnej oraz 2-ch zastępców do Rady Gminnej, o wybranie do Komitetu Gminnego 1-go członka Rady Gminnej, wreszcie do wójta gminy z powiadomieniem go o powołaniu do życia Komitetu Gminnego Pomocy Rolnej i z wyjaśnieniem mu jego zadań i obowiązków w tym zakresie.

Biurowość Komitetów Gminnych prowadzić będą urzędy gminne przy współdziałaniu i stosownie do wskazówek referenta Rolniczego Starostwa, o ile referent taki w danym Starostwie urzęduje.

Na odpowiedzialności Panów Starostów leżeć będzie dopilnowanie terminu, w jakim Komitety Gminne Pomocy Rolnej rozpoczną swą działalność.

W tych powiatach, w których powstanie choćby jeden Komitet Gminny Pomocy Rolnej, winien być niezwłocznie ukonstytuowany przez Panów Starostów Komitet Powiatowy Pomocy Rolnej stosownie do postanowień art. 4 cytowanego rozporządzenia.

W tych wypadkach Panowie Starostowie winni natychmiast zwrócić się do Powiatowego Towarzystwa Rolniczego i do Powiatowego Oddziału Związku Ziemian o wydelegowanie do Komitetu Powiatowego po 1-ym przedstawicielu i po 1-ym zastępcy, do Powiatowego Związku Kółek Rolniczych o wydelegowanie 2-ch przedstawicieli mniejszej własności rolnej oraz 2-ch zastępców, wreszcie do Wydziału Powiatowego o wydelegowanie do Komitetu 1-go przedstawiciela Sejmiku i 1-go zastępcy.

Wybór przedstawiciela Sejmiku nie może w żadnym wypadku wpłynąć na opóźnienie rozpoczęcia czynności Komitetu Powiatowego, wobec czego nawet w tych wypadkach, kiedy by wybór ten nie mógł być w terminie dokonany, należy uważać Komitet Powiatowy Pomocy Rolnej za ukonstytuowany i bez przedstawiciela Sejmiku.

To samo postanowienie stosuje się analogicznie do Rady Gminnej.

W tych Województwach, w których powstanie choćby jeden Komitet Powiatowy Pomocy Rolnej, winien być jednocześnie uruchomiony Komitet Wojewódzki Pomocy Rolnej stosownie do postanowień art. 6.

W tym celu Pan Wojewoda zechce zwrócić się niezwłocznie do miejscowego T-wa Rolniczego i do miejscowego Oddziału Związku Ziemian o wydelegowanie do Komitetu po 1-ym przedstawicielu i po 1-ym zastępcy, oraz do miejscowego Związku Kółek Rolniczych o wydelegowanie 2-ch przedstawicieli mniejszej własności rolnej i 2-ch zastępców, nadto do Rady Wojewódzkiej po jej ukonstytuowaniu o wybór ze swego grona 1-go członka.

Wybór członka Rady Wojewódzkiej nie może wpłynąć na opóźnienie rozpoczęcia czynności Komitetu Wojewódzkiego Pomocy Rolnej, który należy uznać za ukonstytuowany i bez udziału członka Rady Wojewódzkiej.

Z powodu rozpoczęcia prac wiosennych w polu, Komitety Gminne, Powiatowe i Wojewódzkie w tych gminach, powiatach i województwach, gdzie się to okaże niezbędnem, winny być zorganizowane i rozpocząć swe czynności najpóźniej w dniu 10 kwietnia 1920 roku.

O dniu rozpoczęcia czynności przez Komitety Pomocy Rolnej należy podać do publicznej wiadomości oraz przez publiczne ogłoszenie objaśnić ludność o trybie udzielania przez państwo pomocy rolnej w naturze, względnie w pożyczkach pieniężnych, o warunkach uzyskania pożyczki, trybie wnoszenia podań i t. p.

O uruchomieniu Komitetów Gminnych i Powiatowych Pan Wojewoda będzie łaskaw podać mi natychmiast wiadomość w drodze telegraficznej.

W sprawie przyznania członkom Komitetu, nie będących urzędnikami państwowymi, djet za udział w posiedzeniach Komitetów oczekuję wniosków od Panów Wojewodów.

Zarządzenia Zarządu Centralnego Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych w zakresie państwowej akcji pomocy rolnej będą przesyłane do Panów Wojewodów z moim podpisem, względnie Panów Szefów Sekcyj i Naczelników Wydziałów, upoważnionych przezemnie do podpisywania w mojem imieniu. Nadto do bezpośredniego komunikowania się z Urzędami Wojewódzkiemi, oraz do przesyłania tym urzędom zarządzeń w zakresie pomocy rolnej upoważniłem Urząd Zagospodarowania Odłogów, który odnośną korespondencję kierować będzie do Panów Wojewodów we własnem imieniu z podpisem Prezesa Urzędu względnie jego zastępcy i zarządzenia te proszę uważać za równoznaczne z zarządzeniami wystosowanemi w mojem imieniu.

W załączeniu przesyłam Panu Wojewodzie w odpisie teksty rozporządzenia mego w przedmiocie utworzenia na obszarze Województw Warszawskiego, Łódzkiego, Kieleckiego, Lubelskiego i Białostockiego Komitetów Pomocy Rolnej, oraz rozporządzenia mego w przedmiocie trybu udzielania pożyczek na pomoc rolną na obszarze tych Województw.

Raz jeszcze powierzając światłemu kierownictwu Pana Wojewody i jego trosce akcję gospodarczego uporządkowania warsztatów rolnych na terenie powierzonego Panu Województwa, proszę Pana Wojowodę o natychmiastowe wydanie podwładnym sobie urzędnikom właściwych zarządzeń i wskazówek.

Warszawa, dnia 29 marca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel.

Prezes Urzędu Zagospodarowania Odłogów:
Ubysz.

Szef Sekcji:
w z. *Wiktor Leśniewski.*

OKÓLNIK № 102

do pp. Naczelnika Wydziału Rachuby, Naczelnika Zarządu Głównego Dóbr Państwowych, Naczelnika Zarządu Okręgowego Dóbr Państwowych we Lwowie, Naczelnika Zarządu Stadnin Państwowych, Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej w Krakowie i we Lwowie

w przedmiocie

wprowadzenia od dnia 1 kwietnia 1920 r. do rachunkowości i kasowości waluty markowej.

Wobec zarządzonego przez Ministerstwo Skarbu pismem z dn. 24 marca № 25324/20 wprowadzenia waluty markowej do rachunkowości i kasowości w obrębie Dyrekcji Skarbu we Lwowie w dniu 1 kwietnia 1920 r., polecam Panom przejście w rachunkowości i kasowości podwładnych Panom urzędów do waluty markowej począwszy od dnia 1 kwietnia 1920 r.

Warszawa, dnia 29 marca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 103

do pp. Szefów Sekcyj, Wojewody Białostockiego, Naczelników Wydziałów Ministerstwa, Kierowników podległych Ministerstwu Urzędów, Naczelnika Departamentu Rolnictwa i Weterynarji Urzędu Wojewódzkiego Białostockiego, Inspektora Weterynaryjnego w Białymstoku, Głównego Inspektora Ochrony Lasów, Naczelnika Kancelarji Głównej Ministerstwa oraz Panów Starostów Województwa Białostockiego

w przedmiocie

uruchomienia Departamentu Rolnictwa i Weterynarji w Urzędzie Wojewódzkim Białostockim.

W dn. 1 kwietnia 1920 r. rozpocznie swe czynności urzędowe utworzony na zasadzie art. 37 Rozporządzenia Wykonawczego Rady Ministrów do ustawy tymczasowej z dn. 2 sierpnia 1919 r., o organizacji władz administracyjnych drugiej instancji (Dziennik Ustaw Rzplitej Polskiej № 90 poz. 490) Departament Rolnictwa i Weterynarji w Urzędzie Wojewódzkim Białostockim.

Od dnia tego począwszy winni pp. Starostowie Województwa Białostockiego we wszystkich sprawach z zakresu działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, w których dotychczas odnosili się do zarządu centralnego Ministerstwa, względnie do organów Ministerstwa drugiej in-

stancji (Inspektorów Weterynaryjnych), zwracać się tylko do Wojewody Białostockiego, jak również wszelką korespondencję urzędową, skierowywaną do władz wyższych, adresować i przesyłać w trybie instancyjnym do Białostockiego Urzędu Wojewódzkiego.

Z drugiej strony od dnia 1 kwietnia 1920 r. począwszy, winno ustać bezpośrednie komunikowanie się zarządu centralnego Ministerstwa oraz podległych Ministerstwu Urzędów centralnych z władzami administracyjnemi pierwszej instancji i wszelkie zarządzenia ich i decyzje, których wykonanie poruczone będzie Starostwom Województwa Białostockiego, lub o których Starostwa te będą miały być zawiadomione, skierowywane być winny do Wojewody Białostockiego.

Zakres działania Departamentu Rolnictwa i Weterynarji został określony w art. 13 powołanego na wstępie niniejszego okólnika rozporządzenia Rady Ministrów.

Inspektor weterynaryjny w Białymstoku od dn. 1 kwietnia 1920 r. straci charakter samodzielnego organu drugiej instancji w zakresie służby weterynaryjnej i zostaje włączony do Departamentu Rolnictwa i Weterynarji Urzędu Wojewódzkiego Białostockiego na zasadach ogólnych.

Włączeniu do Urzędu Wojewódzkiego Białostockiego ulegają również właściwe urzędy ochrony lasów.

Pp. Szefowie Sekcyj, Naczelnicy Wydziałów i Kierownicy podległych mi urzędów wydadzą podległemu sobie personelowi odpowiednie zarządzenia wykonawcze, a pp. Starostowie zawiadomią o uruchomieniu Departamentu Rolnictwa i Weterynarji w Urzędzie Wojewódzkim Białostockim podległych sobie pp. referentów rolniczych i lekarzy weterynaryjnych.

Warszawa, dnia 31 marca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
w z. *Z. Chmielewski*

Szef Sekcji:
Raczyński

OKÓLNIK № 104

Do pp. Wojewodów Warszawskiego, Łódzkiego, Lubelskiego, Kieleckiego i Białostockiego, p. Generalnego Delegata Rządu dla Galicji, Inspektorów Okręgowych Pomocy Rolnej we Lwowie i Krakowie

w przedmiocie

wydzierżawienia niezagospodarowanych użytków rolnych na terenie b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego.

W № 29 Dziennika Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 kwietnia 1920 r. poz. 174 zostało ogłoszone moje rozporządzenie wykonawcze z 30 marca 1920 r. do ustawy z 18 marca 1920 r. (Dz. Ust. № 28 poz. 165) w przedmiocie wydzierżawienia niezagospodarowanych użytków rolnych na terenie b. zaboru rosyjskiego i austrjackiego.

Celem wymienionej Ustawy jest przez poddanie uprawie rolnej jaknajwiększej ilości niezagosodarowanych użytków rolnych zaradzić dotkliwemu

brakowi zboża, które obecnie dla zaspokojenia najpierwszych potrzeb trzeba sprowadzać z zagranicy, podczas gdy podniesienie produkcji i należyte zużytkowanie gruntów rolnych mogłyby tym potrzebom w przeważającej mierze zadość uczynić.

Ustawa pozostawia właścicielom niezagospodarowanych użytków rolnych możność ich wydzierżawienia w drodze dobrowolnej umowy w terminie przez Ustawę wskazanym. Dopiero na wypadek, gdy właściciel z tej możności nie skorzysta, przysługuje organom rządowym prawo wydzierżawienia odnośnych gruntów w drodze przymusowej. W roku bieżącym przysługuje to prawo organom rządowym w czasie od 20 marca do 1 lipca.

W celu uzyskania dokładnych danych co do ilości niezagospodarowanych w poszczególnych powiatach użytków winni starostowie zawezwać właścicieli i posiadaczy tych gruntów, oraz osoby mające takie grunty pod swoim zarządem, opieką lub w dzierżawie, by do dni 14 pod rygorem przewidzianym w art. 12 ustęp 2-gi ustawy przedłożyli wykazy niezagospodarowanych gruntów.

Niezależnie od tego osoby, odpowiadające przewidzianym w ustawie, wymaganym od dzierżawców warunkom, mają prawo wnoszenia na ręce Komitetu Gminnego Pomocy Rolnej (zwierzchności gminnej) ustnych lub piśmiennych ofert na wydzierżawienie im gruntów, których obszar i położenie ściśle w ofertach określone być winny.

W tym samym terminie Komitety Gminne Pomocy Rolnej (w b. zaborze austr. zwierzchności gminne) w myśl art. 6 rozporządzenia wykonawczego z dn. 30 marca 1920 r. sporządzić winny wykazy gruntów niezagospodarowanych w gminie oraz wykazy kandydatów na dzierżawców i przedłożyć je wraz ze swoimi wnioskami Starostwom. Na podstawie tych wniosków starostowie, po zasięgnięciu w razie potrzeby opinji Powiatowego Komitetu Pomocy Rolnej, powezmą decyzję co do osób dzierżawców oraz ilości gruntów, które poszczególnym dzierżawcom wydzierżawione być mają, poczem zawrą z nimi umowy dzierżawne według wzoru, który niebawem przez Urząd Zagospodarowania Odłogów nadesłany zostanie.

Koszty przymusowego wydzierżawienia, które w myśl art. 8 ustawy obciążają właścicieli, winne być pobrane przy zawarciu umowy na rachunek tenuty; przez koszty te należy rozumieć w pierwszym rzędzie wydatki połączone z rozjazdami Referentów Rolniczych, względnie innych urzędników Starostwa, w celu zbadania niezagospodarowanych odłogów na miejscu. Rozjazdy te należy o ile możności ograniczać, łączyć je dla kilku sąsiednich miejscowości i wogóle starać się, by wynikające stąd koszty były jaknajniższe, a w każdym razie, by pozostawały w pewnym racjonalnym stosunku do tenuty dzierżawnej należnej właścicielowi.

O ile w pewnej gminie będą się znajdowały grunty, nadające się w myśl artykułu 2-go rozporządzenia do przymusowej dzierżawy, a natomiast okaże się brak odpowiednich kandydatów na dzierżawców, winien starosta, na podstawie wykazów kandydatów z innych gmin zawrzeć umowy dzierżawne z kandydatami pochodzącymi z innych gmin.

Podobne skoordynowanie akcji na terenie dwóch powiatów, z których w jednym znajdują się niezagospodarowane grunty, zaś w drugim odpowiedni kandydaci, należy na podstawie wniosków właściwych starostów do zakresu działania wojewody, zaś na terenie dwóch województw do zakresu działania Urzędu Zagospodarowania Odłogów.

Zażalenia na decyzję Starostów, o których mowa w artykule 12-tym rozporządzenia, winny być niezwłocznie przedkładane wraz z aktami sprawy

pp. wojewodom, którzy mają wydać decyzję najdalej do dni 14 od chwili wniesienia zażalenia.

O akcji zagospodarowania użytków, zainicjowanej przez Ustawę z 18 marca 1920 r. należy niezwłocznie podać do wiadomości miejscowej ludności drogą publicznych ogłoszeń, w których winny być zawarte główne postanowienia Ustawy, dotyczące warunków przymusowych dzierżaw, kwalifikacji kandydatów i t. d. Wobec spóźnionej pory zechcą pp. Wojewodowie, p. Generalny Delegat Rządu (Inspektorzy Okręgowi Pomocy Rolnej we Lwowie i Krakowie) wydać bezzwłocznie zarządzenia w myśl rozporządzenia wykonawczego z dn. 30 marca 1920 r. i niniejszego okólnika podwładnym Starostom, zwracając ich uwagę na szczególną odpowiedzialność, połączoną z wykonaniem Ustawy o tak doniosłem znaczeniu gospodarczem i zawezwać ich do jaknajściślejszego wykonania Ustawy. Odpisy odnośnych zarządzeń zechcą pp. Wojewodowie i p. Generalny Delegat Rządu (Inspektorzy Okręgowi Pomocy Rolnej we Lwowie i Krakowie) przedłożyć mi najdalej do 15 kwietnia r. b.

Począwszy od miesiąca maja pp. Wojewodowie (Inspektorzy Okręgowi Pomocy Rolnej) do dnia 10 każdego miesiąca przedkładać winni Urzędowi Zagospodarowania Odłogów miesięczne sprawozdania, które mają zawierać:

a) ilość dobrowolnych umów dzierżawnych, zawartych w każdym powiecie w ciągu ubiegłego miesiąca i łączny obszar gruntów objętych temi umowami,
b) ilość zawartych przymusowych umów dzierżawnych i łączny obszar odnośnych gruntów,
c) spostrzeżenia o wpływie Ustawy z 18 marca 1920 r. na stan gospodarstwa rolnego w powiecie.

Do bezpośredniego komunikowania się z urzędami wojewódzkimi (Inspektorami Okręgowymi Pomocy Rolnej) w sprawie przymusowych dzierżaw, oraz do przesłania tym urzędom odpowiednich zarządzeń upoważniłem Urząd Zagospodarowania Odłogów, który odnośną korespondencję kierować będzie do pp. Wojewodów (Inspektorów Okręgowych) we własnem imieniu z podpisem Prezesa Urzędu, względnie jego zastępcy. Zarządzenia te proszę uważać za równoznaczne z zarządzeniami mojemi.

Wyrażam pewność, że pp. Wojewodowie (Okręgowi Inspektorowie) w poczuciu odpowiedzialności, jaka ciąży na władzach państwowych w zakresie wzmożenia produkcji rolnej i racjonalnego wyzyskania sił gospodarczych kraju, dołożą wszelkich starań w celu należytego wykonania Ustawy.

Warszawa, dn. 31 marca 1920 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
Dr. Bardel

Prezes Urzędu Zagospodarowania Odłogów:
Ubysz

RUCH SŁUŻBOWY.

Na zasadzie art. 7 Dekretu o Najwyższej władzy Reprezentacyjnej Republiki Polskiej został przez **Naczelnika Państwa zamianowany:**

Naczelnik Zarządu Okręgowego Dóbr Państwowych w Warszawie Feliks Ubysz—Prezesem Urzędu Zagospodarowania Odłogów.

Na zasadzie art. 32 Dekretu Rady Regencyjnej o tymczasowej organizacji Władz Naczelnych w Królestwie Polskiem, zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowani:**

Radca Ministerjalny Lucjan Matuszewski—naczelnikiem Wydziału Weterynarji Samorządowej.
Fryderyk Jurjewicz—naczelnikiem Zarządu Stadnin Państwowych.
Radca Ministerjalny Stefan Królikowski—naczelnikiem Wydziału Ekonomiki Rolniczej.
Radca Ministerjalny Jerzy Barański—naczelnikiem Wydziału Oświaty Rolniczej.
Starszy referent Wiktor Marynowski — radcą ministerjalnym w Sekcji Dóbr Państwowych i Ochrony Lasów.
Starszy referent Jan Głazek—radcą ministerjalnym w Wydziale Prezydjalnym.
Referent Adam Rose—starszym referentem w Wydziale Organizacyj Zawodowych i Współdzielczych.
Referent Stanisław Antoniewski—starszym referentem w Wydziale Ekonomiki Rolniczej.
Referent Aleksander Lossow—starszym referentem w Wydziale Ekonomiki Rolniczej.
Edward Land—dyrektorem Państw. Stada Koni w Janowie Podlaskim.
Referent Zygmunt Walter—starszym referentem w Wydziale Służbowym.
Bohdan Dederko—referentem w Wydziale Wydawniczym.
Marja Seroczyńska—referentką w Wydziale Oświaty Rolniczej.
Mieczysław Baranowicz—lekarzem weterynaryjnym w Depôt Ogierów Państwowych w Piotrkowie.
Kazimierz Michalczewski—referentem w Wydziale Prezydjalnym.
Pomocnik referenta Feliks Wadowski—referentem w Wydziale Organizacyj Zawodowych i Współdzielczych.
Bronisław Wernik — pomocnikiem referenta w Państwowem Stadzie Koni w Janowie.
Adolf Woliński—pomocnikiem referenta w Zarządzie Stadnin Państwowych.
Jan Fres—lekarzem weterynaryjnym w Depôt Ogierów Państwowych w Sądowej Wiszni.
Hanna Znatowiczówna—sekretarką w Wydziale Prezydjalnym.
Jadwiga Żmigrodzka—sekretarką w Wydziale Odbudowy Rolnictwa.
Marja Drwęska—sekretarką w Urzędzie Zagospodarowania Odłogów.
Stanisława Bogucka—pomocnicą rachmistrza w Wydziale Rachuby.
Zofja Wernerówna—pomocnicą rachmistrza w Wydziale Rachuby.
Starszy kancelista Kazimierz Domański — sekretarzem w Zarządzie Stadnin Państwowych.
Marja Truchlińska—sekretarką w Wydziale Prezydjalnym.
Henryka Przesmycka—sekretarką w Sekcji Weterynaryjnej.
Jadwiga Wiśniewska—starszą kancelistką w Wydziale Wydawniczym.
Jan Oleśkow—starszym kancelistą w Depôt Ogierów Państwowych w Piotrkowie.

Jan Chomiakiewicz—starszym kancelistą w Zarządzie Stadnin Państwowych.
Franciszek Baranowski—starszym kancelistą w Depôt Ogierów Państwowych w Janowie Podlaskim.
Eugenja Slenzakówna—starszą kancelistką w Sekcji Organizacyj Zawodowych i Współdzielczych.
Ludomira Kryszkiewiczówna — starszą kancelistką w Wydziale Ekonomiki Rolniczej.
Wanda Stolpe—starszą kancelistką w Wydziale Służbowym.
Helena Zawadzka—starszą kancelistką w Wydziale Prezydjalnym.
Felicja Mikułowska-Pomorska—starszą kancelistką w Wydziale Służbowym.
Anna Szuriżanka—starszą kancelistką w Wydziale Służbowym.
Marja Monasterska—kancelistką w Zarządzie Stadnin Państwowych.

Na zasadzie art. 2 Ustawy Tymczasowej o organizacji władz administrjacyjnych II instancji zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowani:**

Tadeusz Rozwadowski — inspektorem meljoracyj rolnych w Departamencie Rolnictwa i Weterynarji w Urzędzie Wojewódzkim Warszawskim.
Witold Malinowski—pomocnikiem inspektora weterynaryjnego w Departamencie Rolnictwa i Weterynarji w Urzędzie Wojewódzkim Kieleckim.
Henryk Gautier—inspektorem rolnictwa w Departamencie Rolnictwa i Weterynarji w Urzędzie Wojewódzkim Kieleckim.

Na zasadzie art. 3 Rozporządzenia Rady Ministrów o tymczasowej organizacji powiatowych władz administracyjnych I instancji na obszarze b. zaboru rosyjskiego zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowani:**

Piotr Selens — państwowym lekarzem weterynaryjnym w Starostwie Siedleckiem.
Leon Gniewiewski — państwowym lekarzem weterynaryjnym w Starostwie Łukowskiem.
Zygmunt Konopnicki—referentem rolniczym w Starostwie Augustowskiem.
Władysław Szumowicz—referentem rolniczym w Starostwie Bielskiem.
Witold Lipiński—referentem rolniczym w Starostwie Przasnyskiem.

Na zasadzie art. 20 Dekretu w przedmiocie organizacji urzędów Ochrony Lasów został przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowany**

Władysław Morawski — inspektorem okręgowym ochrony lasów w Komisj Okręgowej Ochrony Lasów w Siedlcach.

Na zasadzie art. 9 Rozporządzenia Rady Ministrów w przedmiocie utworzenia Państwowego Urzędu Meljoracyj Rolnych został przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowany:**

Juljusz Krajewski — inspektorem meljoracyjnym w Państwowym Urzędzie Meljoracyj Rolnych.

Na zasadzie art. 14 Rozporządzenia Rady Ministrów w przedmiocie organizacji Zarządów Dóbr Państwowych, zostali przez **Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianowani:**

Aleksander Dąbrowski — inspektorem okr. majątków w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych w Warszawie.

Juljusz Czerkawski — lustratorem lasów i dóbr państwowych w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Antoni Boretti — starszym referentem budowlanym w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych w Radomiu.

Jan Zaleski — inspektorem majątków w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych w Siedlcach.

Referent Wiktor Borzemski — starszym referentem w Zarządzie Głównym Dóbr Państwowych.

Referent Henryk Zahorowski — starszym referentem w Zarządzie Głównym Dóbr Państwowych.

Józef Rosiński — starszym referentem w Zarządzie Głównym Dóbr Państwowych.

Konrad Szubert — nadleśniczym w Nadleśnictwie Lubień.

Władysław Capski — nadleśniczym w Nadleśnictwie Grajewo.

Pomocnik referenta Artur Zaborowski — referentem w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych w Warszawie.

Pomocnik referenta Jerzy Kokowski — referentem w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych w Warszawie.

Włodzimierz Śliwiński — referentem w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państowych w Radomiu.

Mieczysław Górski — referentem mierniczym z Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych w Radomiu.

Alojzy Marjan Paul — zarządcą lasów i dóbr państwowych w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Tadeusz Franciszek Zenner de Scharfenstein — zarządcą lasów i dóbr państwowych w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Walenty Juljusz Tomaszewski — zarządcą lasów i dóbrpaństwowych w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Klemens Błachowski — zarządcą lasów i dóbr państwowych w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Jakób Teodor Jakubowicz — zarządcą lasów i dóbr państwowych w Zarządzie okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Stanisław Kajetan Wimmer — zarządcą lasów i dóbr państwowych w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Józef Karol Wójcicki — zarządcą lasów i dóbr państwowych w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Juljusz Borzęcki — zarządcą lasów i dóbr państwowych w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Władysław Gąbkowski — starszym radcą Rachuby w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Antoni Borkowski—pomocnikiem referenta w Zarządzie Głównym Dóbr Państwowych.

Andrzej Bednarczyk — leśniczym w Nadleśnictwie Kozienice.

Bolesław Fetkowski — technikiem budowlanym w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych w Radomiu.

Stefan Myszkowski — asystentem leśnictwa w Zarządzie Okręgowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Eustachy Bobikiewicz — asystentem leśnictwa w Zarządzie Okregowym Dóbr Państwowych we Lwowie.

Na zasadzie art. 14 Rozporządzenia Rady Ministrów w przedmiocie organizacji Zarządów Dóbr Państwowych, została przez **Naczelnika Zarządu Głównego Dóbr Państwowych zamianowana**:

Kancelistka Marja Gutmajerówna — starszą kancelistką w Zarządzie Głównym Dóbr Państwowych.

Warunki prenumeraty.

Prenumerata Dziennika Urzędowego Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych wraz z dodatkiem w roku 1920 wynosi:

rocznie . . . . Mk. **96.**—
półrocznie . . . . . Mk. **48.**—
kwartalnie . . . . . Mk. **24.**—

Cena pojedyńczego numeru wraz z dodatkiem wynosi 8 Mk. Za specjalne numery większej objętości cena będzie obliczana osobno w stosunku do kosztów wydania danego numeru.

Prenumeratę przyjmuje Administracja Dziennika Urzędowego — Warszawa, Senatorska № 15.

Tłoczono w Drukarni Państwowej
z polecenia Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych. № 9464